

Konferenca Sveta ministrov v Moskvi Za radikalno spremembo nemške državne ureditve se mora zahtevati mnenje nemškega naroda je izjavil V. M. Molotov

Moskva, 9. aprila. (Tass) V svojem govoru 8. aprila je Molotov izjavil, da je SZ prav tako v skrbeh za splošno varnost, kakor katere koli druga država. »SZ je dovolj trpela v vojni zaradi nemškega napada,« je rekel Molotov, in se dobro zaveda nujnosti, da zagotovi varnost svoje države in splošno varnost v prihodnosti. Toda po našem mnenju Nemčija in Hitler ni isto. Ne moremo se strinjati s tem, da se postavi med nemški narod in hitlerjevski režim enačaja.

Mi razlikujemo med nemškim narodom in hitlerjevskim režimom in smo mnenja, da bi zapostavljanje nemškega naroda bila napaka. Sovjetska delegacija misli, da sta dve sredstvi za zagotovitev varnosti narodov in preprečenje novega nemškega napada. Prvo sredstvo je dosledna izvedba denacionalizacijske politike in demokratizacije Nemčije. To je v prvi vrsti notranja naloga Nemčije, ki bo lahko izpolnjena samo takrat, če bo nemški narod domel svoje tozadevne obveznosti. Drugo sredstvo pa imamo mi, štiri zavezniške sile sami v rokah. To je kontrola štirih zavezniških sil nad Nemčijo. Te sile so pred vseni narodi odgovorne, da spravijo Nemčijo na pot demokratičnega in miroljubnega razvoja. To je neke vrste zunanje sredstvo za zagotovitev splošne varnosti. Taka kontrola terja skupno akcijo naših držav pri izvajanju ukrepov, katerih posledica mora biti dejanska denacionalizacija in demokratizacija Nemčije.

Vsekakor likvidacija enotne Nemčije in razkosanje nemške države na posamezne dele ne more resno podpreti ciljev varnosti narodov. Prej bi se lahko zgodilo nasprotno. Če bi dali Nemčiji začasne ugodnosti s slabotivjo nemške države, bi tako razkosavanje Nemčije po volji zavezniških sil pripravilo v Nemčiji tla za ponovno rojstvo nevarnega šovinizma in maščevalne ideje. To bi nemškim militaristom in maščevalcem olajšalo, da bi si zopet pridobili dušo nemškega naroda in pri tem izrabljali idejo zedinjene Nemčije. Ne smemo dopustiti, da se to zgodi. Sovjetska delegacija je pred-

lagala, naj se prepusti odločitvi o značaju nemške države nemškemu narodu samemu. Zato je predlagala plebiscit za vso Nemčijo. Pravijo nam, da je to nevarna stvar. Omenjeno je bilo celo, da bi predlog o plebiscitu lahko pomenil neke vrste politično igro, kjer bi bil nemški narod izrabljen, kot orodje. Toda neutemeljenost take trditve je očitna. Zato moramo opozoriti na dokument ameriške delegacije, ki ga je omenil g. Marshall. Mislim na izjavo delegacije ZDA o obliki in obsegu začasne politične organizacije Nemčije z dne 22. marca. V tem dokumentu je rečeno, da mora biti Nemčija demokratična država v tem smislu, da se prizna, da izhaja vsa politična oblast iz ljudstva in da je pod njegovo kontrolo. Ali ta teza ameriške delegacije še vedno velja? Če velja, vprašam, v čem se bistveno razlikuje od predloga o plebiscitu?

Vzemite tudi dokument, ki ga je predložila britanska delegacija dne 31. marca o ravnanju z Nemčijo. V njej je oddelek »Politična načela«, kjer je rečeno, da mora imeti nemška centralna vlada zakonodajno in izvršilno odgovornost o vprašanjih:

1. potrebe politične enotnosti;
2. potrebe pravne enotnosti;
3. potrebe gospodarske enotnosti;
4. potrebe finančne enotnosti.

O enotnosti Nemčije je že dovolj rečeno. Ali britanska delegacija še vedno vzdržuje to tezo? Če je tako, zakaj se ne bi mogli sporazumeti o enotnosti Nemčije? Kakšna ovira bi mogla biti za to, da bi zahtevali mnenje nemškega naroda o vprašanju, ki je zanj tako bistvenega pomena, o vprašanju, kakšna naj bo nemška država? G. Bevin je rekel, da je Hitler izkoristil plebiscit v svoje namene. Res je tako tudi bilo, vendar ali naj to pomeni, da tudi zato, ker je Hitler izkoristil plebiscit v svoje namene, ne bi smeli danes uporabljati plebiscita za to, da bi zvedeli za mnenje naroda o katerem koli vprašanju? Sovjetska delegacija ne misli tako. Mislimo, da se pri izvajanju demokratizacije Nem-

čije ni treba odreči plebiscitu o tako važnem vprašanju, kakor je značaj nemške države. Mi predlagamo, naj bo plebiscit pod kontrolo štirih sil, da bi bila zavarovana pravilna izvedba plebiscita in onemogočena kakršna koli zloraba. Izvedba plebiscita v Nemčiji pod kontrolo štirih sil sploh ne bi prizadela varnosti zavezniških držav. Na drugi strani bi plebiscit pripomogel, da bi se enkrat za vselej rešila sporna vprašanja, glede katerih moramo predvsem zvedeti za mnenje nemškega naroda.

Tudi g. Bidault je bil proti plebiscitu o vprašanju državne ureditve Nemčije. Izjavil je, zakaj ne bi predlagali plebiscita o vprašanju, katere obveznosti mora Nemčija izpolniti. To morajo rešiti zavezniški. Če pa gre za notranjo ureditev Nemčije, se ne smemo odreči temu, da vprašamo nemški narod za mnenje. S tem bi se najbolj izognili napakam. Končno bi lahko šli tudi za tem, da vrnemo Nemčijo v stanje, v katerem je bila pred 80 ali 100 leti, ko sploh še ni bilo nemške države. Toda kaj bi nastalo iz tega? Ali bi bilo za zavezniške koristno, če bi vsilili nemškemu narodu tako ureditev, ki jo je Nemčija imela pred 80 ali 100 leti pred zidenjem Nemčije? Zdi se mi, da nam je vsem jasno, da so taki načrti nemogoči.

Brezpuna naloga bi bila, če bi Nemčijo potiskali nazaj in jo skušali spremeniti v razkosano državo. V tem primeru ne bomo nikoli našli skupnega jezika z nemškim narodom. V tem primeru bomo tudi izpodkopali lastno politiko, politiko zavezniškov v Nemčiji. Ko govorimo o ureditvi nemške države, moramo skrbeti za nemški narod. Ne smemo pozabiti, da je bil nemški narod takrat, ko je z demokratičnimi sredstvi reševal vprašanje nemške državne ureditve, za demokratično republiko, kjer so bila določena pooblastila in dolžnosti centralne nemške vlade in dežel. Če hočemo temeljito spremeniti nemško državno ureditev, moramo zahtevati, da poda nemški narod svoje mnenje. Samo zato je sovjetska delegacija predlagala plebiscit v Nemčiji.

Včerašnja seja Sveta zunanjih ministrov

Moskva, 9. aprila. (Tass). Svet zunanjih ministrov je danes pod predsedstvom Molotova razpravljal o poročilu namestnikov ministrov za Nemčijo glede nemške mirovne pogodbe. Poročilo je bilo sestavljeno na londonski konferenci. Poleg tega je svet ministrov razpravljalo o stališčih zavezniških držav, ki mejijo na Nemčijo in drugih zavezniških držav, ki so s svojimi oboroženimi silami sodelovale v borbi proti Nemčiji.

Svet ministrov je sprejel poročilo namestnikov ministrov o stališčih vlad omenjenih držav kot informacijo.

Nato so ministri prešli k proučevanju navodil za pripravo nemške mirovne pogodbe, vstevši vprašanja meja, Porurja, Porenja itd.

Boji v Grčiji

Atene, 9. apr. (Tanjug). V Grčiji se nadaljujejo boji med demokratično armado ter grško monarhistično vojsko in orožniki. Kakor poročata agenciji Reuter in Associated Press po poročilih grškega monarhističnega tiska, so bili v zadnjih dneh boji v bližini kraja Lidoriki, 50 km jugozapadno od Lamije, na planini Kerdilji, 60 km vzhodno od Soluna, v bližini Anifsa v centralni Grčiji, na področju planine Prikon, severozapadno od Soluna pri Kozani in nekaterih krajih v vzhodni Trakiji ter severni Makedoniji. List »Vima« poroča, da so oddelki monarhistične vojske in orožništva iz »strategičnih razlogov« evakuirali vasi Avgerinos in Pentolopos jugozapadno od Kastarije in vse področje planine Vojon v istem kraju.

Ameriški kapital se polašča grških rudnikov

Atene, 8. aprila. (Tass) Zakonodajna komisija grškega parlamenta je odobrila sporazum med grško vlado in ameriško družbo »Mines incorporated«. Na osnovi tega sporazuma bo družba dobila za petdeset let v zakup ozemlje v Trakiji, v izmeri 11.000 ha s svinečnimi rudniki.

Dve leti po podpisu sporazuma bodo imeli Američani pravico izvažati v inozemstvo vso proizvodnjo rudnikov, oproščeni bodo vseh davkov in taks, lahko bodo zaposljevali poljubno število inozemskih delavcev in strokovnjakov ter sklepali z grško vlado sporazume za uporabo pristanišč, sedanjih ozemelj in drugih delov Trakije. Grška vlada bo letno prejela 10.000 dolarjev zakupnine.

IZ DANAŠNJE ŠTEVILKE:

Govor V. M. Molotova o nemški državni ureditvi. — Protest PO OF za Slovensko Koroško.
Demokratske množice sveta podpirajo zahtevo koroških Slovencev za priključitev k FLRJ.
Osnovni zakon o razlastitvi. — Gradnja mladinske proge. — Socialistično planiranje v SZ.
Vloga in pomen lignita. — Delo RKS. — Šah. — Politična bitka v Angliji. — Fizkultura.

Protest Pokrajinskega odbora OF za Slovensko Koroško Svetu ministrov

Fašistični teror proti koroškim Slovincem dokazuje obnovitev nacizma na Koroškem

Celovec, 9. aprila. Dopisnik Tanjuga poroča:

V zvezi s sodbo, ki so jo izrekla britanska okupacijska oblasta na Koroškem nad deseterico predstavnikov OF zaradi udeležbe na antifašistični prireditvi in nošenja slovenske zastave, je poslal Pokrajinski odbor OF Svetu ministrov za zunanje zadeve v Moskvi naslednjo protestno brzojavko:

»Pokrajinski odbor OF za Slovensko Koroško se obrača v imenu koroških Slovencev do konference ministrov za zunanje zadeve v Moskvi in protestira proti postopanju organov britanskih okupacijskih oblastev, ki so obsodili deseterico predstavnikov OF zaradi udeležbe na antifašistični prireditvi in nošenja slovenske zastave. Po vseh napadih raznih nacističnih or-

ganizacij in fašističnih elementov na koroške Slovence in slovenske prireditelje predstavlja obsodba prekaljenih antifašističnih borcev veliko krivico, ki bo za fašistične elemente na Koroškem vzpodbuda k novim terorističnim akcijam proti koroškim Slovincem.

Vnovič poudarjamo, da predstavlja vedno večja teroristična aktivnost fašističnih elementov proti koroškim Slovincem resen opomin za vso demokratično javnost na svetu, da se na Koroškem ne izvaja demokratizacija, ampak da se oživlja nacizem. Mi, koroški Slovenci, v taki Avstriji ne moremo pričakovati svobode in možnost za svoj obstoj. Zaradi tega zahtevamo, da se nam zagamo nacionalne in demokratske pravice s priključitvijo k FLRJ.

Veliko antifašistično zborovanje v Ločah pri Baškem jezeru

Celovec, 9. aprila. 7. aprila je bilo v Ločah ob Baškem jezeru antifašistično zborovanje, ki so se ga udeležili v velikem številu prebivalci Loč, Ledenic in Malovšč ter delegati iz vse občine Bekštajn. Zborovanje je otvoril sekretar okrajnega odbora OF Beljak tov. Šime Martinjak, ki je med drugim opozoril, da bo 14. in 15. aprila obletnica preseljevanja koroških Slovencev. Naslednji govornik se je v svojih izjavah med drugim dotaknil obsodb, ki jih je zadnji čas izreklo britansko sodišče nad koroškimi Slovenci. Dejal je: »Jugoslovanski narodi so dali 1.700.000 žrtv za svojo osvoboditev. Zato ne prosimo, ampak zahtevamo spoštovanje naših borcev, partizanov, ne prosimo, ampak zahtevamo dovoljenje za nošenje tiste zastave, pod katero smo se borili. Odločno protestiramo proti preganjanju in zapiranju slovenskih antifašistov.

Z antifašističnega zborovanja v Ločah so bile odposlane resolucije šefu jugoslovanske delegacije na zasedanju Sveta zunanjih ministrov v Moskvi tov. Edvardu Kardelju, zunanjim ministrom velesil v Moskvi in protestna resolucija britanski vojaški vladi v Celovcu. Brzojavka šefu jugoslovanske delegacije tov. Edvardu Kardelju se glasi: »Razveseljeni nad dejstvom, da ponovno zastopate interese Jugoslavije in s tem obenem naše zahteve na konferenci zunanjih ministrov v Moskvi, vam pošiljamo z mitinga v Ločah naše borbene pozdrave in obenem zahvalo za odločnost, s katero se zavzemate za uspešno rešitev naših zahtev. Mi, koroški Slovenci, smo tudi po zadnjih dogodkih po napadih na antifašistično slovensko prebivalstvo tem bolj enotni in odločni voditi borbo za združitve z ostalimi Slovenci v Federativni ljudski republiki Jugoslaviji.

Seia Varnostnega sveta JUGOSLAVIJA PROTI AMERIŠKI OBOROŽITVI GRČIJE IN TURČIJE

Najboljša pomoč Grčiji bi bila evakuacija tujih čet, je izjavil jugoslovanski delegat

New York, 9. aprila. (Tass.) Na seji VS je govoril delegat ZSSR Gromiko o akciji ZDA glede Grčije in Turčije. Nato je govoril britanski delegat Cadogan, ki je podpiral ameriško politiko vmešavanja v grške zadeve in izjavil, da podpira predlog delegata ZDA Austina, da mora komisija VS ustanoviti pododbor, ki bo ostal v Grčiji.

Avstralski predstavnik Hudgeson je v svojem govoru ponovil Cadoganovo izjavo ter pozdravil pomoč ZDA Grčiji. Odobril je Austinov predlog o ustanovitvi pododbor.

Predstavnik bolgarske vlade Atanasov je izjavil, da se mora po miselnosti Bolgarji Grčiji nuditi pomoč po Organizaciji ZN ali pa pod njenim vodstvom. Atanasov je opozoril na vedno večjo vznemirjenost med narodi Evrope in ZDA, ki jo je povzročil predlog ZDA.

Jugoslovanski predstavnik Krašovec je prav tako izrazil zaskrbljenost glede programa ZDA. Izjavil je, da je ta program povzročil veliko bojazen pri jugoslovanskih narodih. ZDA so se po njegovem mnenju prve izognile Organizaciji ZN.

Krašovec je izjavil, da Jugoslavija kot član Organizacije ZN ne more pozdraviti predloga, da se Grčija in Turčija oborožita in to v času, ko pretresajo ZN vprašanje splošne omejitve oboroževanja. Krašovec se je dotaknil tistega dela programa ZDA, v katerem se govori o pomoči Grčiji in Turčiji, ter je izjavil, da se ne sme nuditi pomoči na temelju diskriminacije in sovraštosti. Poudaril je, da je Grčija dobila na vsakega prebivalca mnogo večjo pomoč od Unre, kakor Jugoslavija in druge države, ki so bile opustošene v vojni. Grčija je sedaj ne glede na znatno pomoč, ki jo je dobila od zunaj, v katastrofalnem položaju. To dokazuje, da so pogoji v Grčiji nezdruživi in slabi. Brez dvoma je Jugoslavija več pretrpela v vojni kakor Grčija, dobila pa je precej manjšo pomoč iz inozemstva. Jugoslavija pa danes kljub temu in celo brez tujih posojil ne trpi zaradi inflacije in črne borze ter uspešno obnavlja državo.

Krašovec je izjavil, da mora VS počakati na poročilo komisije, ki je preiskala položaj na severnih mejah Grčije. Če pa bo poročilo potrdilo nedemokratičen značaj grške vlade in

druge informacije glede notranjega položaja v Grčiji, tedaj ne bo mogel noben član ZN pomagati Grčiji razen, če ne bodo te pomoči nudili ZN.

Krašovec je nato poudaril, da Turčija ne spada med države, ki trpijo zaradi pomanjkanja ter je primerjal njeno vlogo v vojni z Jugoslavijo. Krašovec je na koncu izjavil, da bi bila najboljša pomoč Grčiji evakuacija tujih čet.

Grški predstavnik Dendramis je izjavil, da odobrava resolucijo ZDA. Francoski delegat Parodi je tudi odobril ameriško resolucijo, čeprav je predlagal nekaj tehničnih sprememb.

Izjava A. A. Gromika

Nato je podal Gromiko novo izjavo, v kateri je odločno nastopil proti predlogu ZDA glede komisije, ki vodi preiskavo. Gromiko je rekel, da je predlagal v svojem prvem govoru na seji Varnostnega sveta, naj se ustanovi komisija, ki bi sodelovala pri razdeljevanju pomoči Grčiji in Turčiji in bi nudila zagotovitev, da se bo uporabila pomoč, ki jo bo Grčija dobila od zunaj, samo za blaginjo grškega naroda.

Gromiko je izjavil, da je Svet ustanovil komisijo za preiskovanje incidentov na severnih mejah Grčije in da so sedaj člani komisije v Ženevi. Vprašal je, kako naj Svet izda sklep glede komisije, ne da bi prej slišal poročilo o uspehih njenega dela, o katerih Svet še nič ne ve.

Gromiko je poudaril, da Austin ni podal nobenih argumentov za svojo resolucijo. Gromiko je izrazil miselnje, da skušajo ZDA povezati post factum pomoč Grčiji z incidenti na severnih mejah Grčije. Rekel je, da bi lahko tolmačili stališče ZDA kot poskus, da se postavi zaslon, ki bi prikril vmešavanje v notranje zadeve Grčije. ZDA skušajo pomešati dvoje popolnoma različnih vprašanj — pomoč Grčiji in preiskavo incidentov na severnih mejah Grčije. To bi lahko tolmačili kot poskus, da se Organizacija ZN izkoristi za prikrivanje enostranske akcije ene države.

Gromiko je na koncu poudaril, da je Sovjetska zveza podala predlog, naj Varnostni svet ustanovi komisijo, ki bi jamčila, da bi se pomoč Grčiji uporabila samo za blaginjo grškega naroda.

Začasna centralna nemška vlada bi morala prevzeti odgovornost tudi za nemške obveznosti

Moskva, 9. aprila. Posebni dopisnik Tanjuga poroča. V ponedeljek je Svet zunanjih ministrov razpravljalo o točki poročila koordinacijskega komiteja, ki govori o porazdelitvi pooblastil med centralno vlado in deželnimi vladami Nemčije.

Zunanji minister Sovjetske zveze Molotov je dejal, da je treba pri razpravljanju o tem upoštevati nujno potrebo, da se odstrani hitlerjevska centralizacija oblasti v Nemčiji. Hitlerjeva vlada je uničila avtonomno oblast pokrajin in deželnih skupščin. Obenem je treba zgraditi takšno začasno centralno vlado, ki bo jamčila politično in ekonomsko enotnost Nemčije in ki bo hkrati odgovorna za izpolnjevanje obveznosti Nemčije do zavezniškov.

Predstavniki ZDA, Francije in Velike Britanije so bili za to, da se vsa pooblastila dajo deželnim oblastem razen tistih, ki bodo izrecno priznana centralni vladi. Molotov je dejal, da bi rešitev zavezniškov o nemških obveznostih vsela v zrak, ako bi sprejeli tak predlog.

Nato se je Molotov dotaknil vprašanja ureditve v Nemčiji in javne varnosti. Dejal je, da lahko to izvrši centralna vlada sama. Vprašanje javne varnosti in izpolnjevanje reparacij ne more biti prepuščeno deželnim vladam.

Bidault je dejal, da se je pošiljanje reparacij doslej reševalo brez sodelovanja nemške vlade. Kar se tiče javne varnosti, je francoska vlada kategorično proti vzpostavitvi centralnih organov javne varnosti.

Henry Wallace odpotoval v Veliko Britanijo

New York, 9. aprila. Reuter poroča, da je odpotoval bivši podpredsednik ZDA Henry Wallace z letalom v Veliko Britanijo. Pred odhodom je Wallace izjavil, da nosi naprednim skupinam na zapadu pozdrave dobre volje in prijateljstva milijonov naprednih Američanov. Nadalje je rekel, da mora obstojati med vsemi naprednimi ljudmi enotnost, ker temelji na taki enotnosti materialna blaginja in svetovni mir.

Glede pomoči Grčiji je Wallace izjavil, da je za pomoč, nikoli pa za vojaško pomoč.

Veleposlanik ZSSR v Grčiji odpotoval v Moskvo

Moskva, 8. aprila (Tass). Veleposlanik SZ v Grčiji admiral Rodionov je odpotoval na poziv svoje vlade iz Aten v Moskvo.

Milijoni ljudi v Sovjetski zvezi in vseh demokratičnih državah podpirajo zahteve slovenskega ljudstva na Koroškem

Moskva, 9. aprila. Posebni dopisnik Tanjuga poroča: Svet zunanjih ministrov se ni sporečil, kdaj bo pričel razpravljati o poročilu namestnikov zunanjih ministrov o avstrijski pogodbi. Vendar pa kažejo razprave v posameznih delegacijah in razgovorih med novinarji, da bo priključitev Slovenske Koroške k Jugoslaviji eden najvažnejših predmetov, o katerih bo razpravljala Svet v zvezi z avstrijsko pogodbo.

Dejstvo je, da se predstavniki tiska vedno bolj zanimajo za koroško vprašanje in sploh za stališče Jugoslavije v zvezi z avstrijsko pogodbo. Tiskovna konferenca šefa jugoslovanske delegacije Edvarda Kardelja je okrepila zanimanje svetovne javnosti za stališče Jugoslavije o koroškem vprašanju.

Sovjetsko ljudstvo dobro pozna vse, kar se danes dogaja na Koroškem. Pred nekaj dnevi je »Pravda« objavila poročilo svojega posebnega dopisnika iz Koroške, ki se pričinja z besedami: »Ob južni avstrijski meji poteka tako imenovana zaprti cona. Tvorijo jo slovenski predeli koroške dežele, ki meji na Jugoslavijo. Za prihod na Koroško je potrebna posebna propustnica britanskih okupacijskih oblasti. Ta sporni predel ne spada med tiste, kamor bi hoteli novinarji in opazovalci. Tisti, ki hočejo, da bi ostala Slovenska Koroška še naprej zaslužena, so računali, da resnica o Koroški ne bo prodrla v svet. Okupacijske oblasti so potegnile železno zaveso okoli Koroške. Avstrijski reaktivisti upajo, da glas koroške ne bo prodril skozi to zaveso do Sveta zunanjih ministrov.«

Vendar pa prihaja koroško vprašanje na dnevni red mednarodne politike. Svetovna javnost se seznaja s položajem na Koroškem predvsem s pomočjo demokratičnega tiska, ki predstavlja zelo močno orodje v borbi za tiranin narodov za svobodo.

Kar se dogaja v tako imenovani zaprti coni, ne more ostati tajno. To je dokazal nedavni primer v koroškem

mestecu Zvezna Kapla.

Avstrijski fašisti so skušali s pomočjo angleških in ameriških okupacijskih oblasti s fizičnim nasiljem in sodnimi postopki zadušiti glas slovenskega prebivalstva tega kraja, ki zahteva priključitev k Jugoslaviji.

To ni ostalo tajno. O tem so zvedeli po tiskovnih poročilih milijoni ljudi, ne samo v Sovjetski zvezi, ampak tudi v drugih državah. Včeraj je desetina milijonov sovjetskih državljani čitalo poročilo Tassa iz Koroške, objavljeno v vseh sovjetskih listih. Sovjetsko ljudstvo je iz svojih listov videlo, da so n. pr. prebivalci male Loge vasi na Slovenskem Koroškem soglasno sprejeli na svojem mitingu resolucijo, v kateri je rečeno:

»Pripravljeni smo boriti se do konca za priključitev k svoji rodni materi — LR Sloveniji.«

Se preden je šef jugoslovanske delegacije Edvard Kardelj nastopil na tiskovni konferenci, je prodiral glas slovenskega koroškega ljudstva do Sveta zunanjih ministrov v Moskvi.

Svet zunanjih ministrov sprejema vrsto brzojav iz vasi in mest na Koroškem. Brzojavka prebivalstva neke vasi v gozdovih Svinjske planine na Koroškem ni nepametna če se prične desetina drugih brzojav, ki jih Svet zunanjih ministrov prejema iz Slovenske Koroške. Brzojavke in poročila iz Koroške so znaki pravega položaja na Koroškem, o čemer bi se mogel prepričati vsak objektivni opazovalec.

Kakor je videti, poskusi, da bi s terorjem in nasiljem z »zaprti cono« ogradili Slovensko Koroško, da ne bi slišali glasu njenega ljudstva, nimajo uspeha. Glas dejstevskih kmetov in desetih ter stotin drugih vasi je zelo močan argument za priključitev Koroške k Jugoslaviji. Izkušnje so pokazale, da ni mogoče preko takih argumentov. Ti glasovi koroškega ljudstva se slišijo v Moskvi in slišati se bod povsod, dokler ne bodo pravične zahteve Slovenske Koroške za pripustitev k Jugoslaviji uresničene.

Avstrijske oblasti na Koroškem teptajo pravice Slovencev - žrtve gestapa

Celovec, 9. apr. Dopisnik Tanjuga poroča:

Na temelju zakona o vojnih žrtvah, ki se jim zagotavlja gotove pravice, bi morali dobiti tudi koroški Slovenci ugodnosti na temelju tega zakona. Toda koroška oblastava Slovencev onemogoča, da bi uživali te koristi, in jim nočejo izdati potrebnih potrdil.

Tiskovni oddelček OF za Slovensko Koroško je javnosti sporočil več primerov, iz katerih je razvidno, da je koroška deželna vlada odklonila, da bi izdala potrebna potrdila koroškim Slovencev. Med drugimi primeri se navaja tudi primer Antona Kneza iz Velike vasi pri Beljaku, ki je bil zaradi svojega anti-fašističnega stališča med vojno aretiran od gestapa in poslan v koncentracijsko taborišče Dachau. Koroška deželna vlada mu ni hotela izdati potrdila z motivacijo, da ni bil aretiran in odpeljan v koncentracijsko taborišče iz političnih razlogov, ampak zaradi tega, ker se je »izkazal delu« v korist hitlerjevskemu vojnomu stroju.

Priziv obsojenih slovenskih antifašistov proti odločbi britanskega vojaškega sodišča

Celovec, 8. aprila. Dopisnik Tanjuga poroča: Slovenski antifašisti, ki jih je obsodilo britansko vojaško sodišče v Velikovecu radi nošenja slovenskih zastav, so vložili priziv proti odločbi o obrazložitvi, da je nošenje zastav, pod katerimi so se borili koroški Slovenci na strani zavezničev v boju proti fašizmu, osnovna pravica slovenskega prebivalstva na Koroškem. Take pravice ni mogoče odrekati slovenskemu narodu, še manj pa koga obsoditi zaradi nošenja takih zastav.

»Humanitete« o upravičenih zahtevah Jugoslavije po Slovenski Koroški

Pariz, 9. apr. Dopisnik Tanjuga poroča: V zvezi s tiskovno konferenco, ki jo je priredil šef jugoslovanske delegacije na zasedanju Sveta zunanjih ministrov v Moskvi Edvard Kardelj glede stališča Jugoslavije nasproti Avstriji, prinaša pariški list »Humanité« članek svojega posebnega dopisnika iz Moskve Pierre Curtada pod naslovom »Pravice Jugoslavije«. V članku je med drugim rečeno:

Edvard Kardelj je še enkrat krepko postavil pravice FLRJ do Slovenske Koroške, ki je sedaj v rokah Avstrije. Dejstvo, da je bila Avstrija žrtva Anschlussa, nas ne sme zapeljati, da pozabimo, kakšno vlogo je Avstrija odigrala v vojni na strani Nemčije. Jugoslovani so pretrpeli pravi toliko od avstrijske kot od nemške okupacije. Jugoslovani ne morejo gledati brez vznemirjenja na dejstvo, da je 200.000 Slovencev na njihovi meji pod gospodvom vlade, ki je daleč od tega, da bi mogla dokazati svojo privrženost načelom resnične demokracije.

S tem, da Jugoslavija zahteva, da se ji da pravica, tomlači enodušno željo slovenskega prebivalstva Koroške, ki je med vojno dokazalo svojo privrženost zavezniški stvari in organiziralo partizanske enote za borbo proti Nemčiji.

»Ordre« o avstrijski odgovornosti zaradi sodelovanja v vojni ob strani Nemčije

Pariz, 8. aprila (Tanjug). Pod naslovom »Mirovna pogodba z Avstrijo in Slovenska Koroška« prinaša francoski list »Ordre« članek, ki pojasnjuje odgovornost Avstrije za vojno ob strani Nemčije.

Avstrija je, kakor je rečeno v članku, totalno sodelovala v hitlerjevskem napadu na Jugoslavijo in pri okupaciji jugoslovanskega ozemlja ter zagrešila številne zločine nad jugoslovanskim prebivalstvom. Jugoslavija ne more tega pozabiti, zato se še tembolj čudi, ko vidi, da anglosaška politika, ki daje prednost in pušča na oblasti avstrijske naciste, ne upošteva žrtve, ki so jih dali narodi Jugoslavije in koroški Slovenci v boju proti skupnemu sovražniku.

Znano je, da se pri svojih zahtevah za priključitev Slovenske Koroške in obmejnih področij Slovenske Štajerske, kakor tudi pri zahtevah za ohranitev pravice Gradiščanskih Hrvatov, jugoslovanska vlada naslanja na zgodovinska, etnična, zemljepisna in gospodarska dejstva in pa na prispevek narodov Jugoslavije, namreč tudi koroških Slovencev, v boju proti germanskim zavojalcem.

Proglas Komunistične partije Avstrije za proslavo 1. maja

Dunaj, 9. apr. (Tanjug). Centralni komite KP Avstrije je izdal proglas, v zvezi z bližnjo proslavo 1. maja v katerem je rečeno, da je v Avstriji vedno večje poenotenje življenja zaradi slabotnega organiziranja in nenačrtnega gospodarstva.

V proglasu je nadalje rečeno, da so ostala vsa važna vprašanja nerešena. Na stoliščih inozemskih fašistov in preselejenih oseb živi na račun avstrijskega ljudstva.

Na račun ljudstva živijo tudi domači črnoborzi, ki neusmiljeno dvigajo cene in onemogočajo ljudstvu, da bi kupovalo za življenje nujne potrebne stvari. Spekulant in reakcionarni politiki hočejo prodati Avstrijo tujemu kapitalu.

V proglasu je nadalje rečeno, da je zaostala Avstrija v pogledu razvoja daleč za evropskimi državami, ker ni storila avstrijska vlada ničesar, da bi pomagala ljudstvu iz sedanje nesreče. Avstrijska

vlada je s svojo agitacijo dosegla, da se je pogodba z Avstrijo zavlekla. Vlada tudi ni koncentrirala vse energije za obnovo države, ampak zapeljuje ljudstvo, češ da bo rešil Avstrijo dolar.

Delovne množice, predvsem pa delavstvo, so vedno bolj nezadovoljni zaradi take pogubne vladne politike. Centralni komite KP Avstrije poziva k skupni proslavi 1. maja, ko bo manifestiralo avstrijsko delovno ljudstvo za demokracijo, ki mu bo omogočila resnično oblast in uničila reakcijo v Avstriji.

Volivni uspehi KP v Čileju

Santiago, 9. aprila. Associated Press poroča, da so komunisti po nepopolnih poročilih več kakor podvojili na občinskih volitvah v državi Čile število svojih predstavnikov v občinskih svetih.

Civilna policija s pendreki navalila na množico, ki je poslala delegacijo h guvernerju v Miljah

Trst, 9. apr. Dopisnik Tanjuga poroča: Civilna policija je včeraj s pendreki navalila na množico v Miljah, ki je pred sedežem guvernerja čakala na povratek delegacij, katere je bila poslala h guvernerju. Ljudstvo se je zbralo, da bi protestiralo proti zaplenbi sedeža SIAU.

Povelje namestnika komandanta vojaške uprave JA glede razpustitve železniškega inspektorata za cono B na Reki

Opatija, 9. apr. Namestnik komandanta vojaške uprave JA za Julijsko krajino (cono B) generalmajor Vekoslav Holjevca je izdal povelje, da se v zvezi z izpolnitvijo določb mirovne pogodbe z Italijo 1. aprila t. l. razpusti železniški inspektorat za cono B s sedežem na Reki. Inspektorat je bil ustanovljen dne 21. avgusta 1945.

V povelju generalmajorja Holjevca je rečeno, da prehajajo vsi posli železniškega

testiralo proti zaplenbi sedeža SIAU. Policisti so s kamioni zapeljali med množico in udrihali na vse strani s pendreki. Pri tem je bilo ranjenih več ljudi, med njimi tudi ženske in otroci.

ga inspektorata na Reki na glavno direk-cijo za izkoriščanja železnice v Ljubljani in Zagrebu. Prav tako bo tudi vse osebe železniškega inspektorata stavljeni na razpolago tema dvema glavnima direktor-jama.

Delavci v Miljah so preprečili splovitev dveh ladij

Trst, 8. aprila. Dopisnik Tanjuga poroča: V soboto so delavci ladjedelnice Felszgy in Martinuzzi preprečili splovitev dveh ladij v znak protesta proti postopku okupacijskih oblasti, ki so zaplenile prostore SIAU v Miljah. Delavci čakajo, dokler ne bodo okupacijske oblasti preklicale ukaza o zaplenbi prostorov SIAU.

Prekopi naših padlih borcev

Širok slovenske zemlje so raztreseni grobovi naših padlih junakov, ki so v osvobodilni borbi dali svoja življenja za svobodo in lepšo bodočnost slovenskega naroda. Njihovi grobovi in spomin nanje so nam najsvetejši spomeniki iz let naše osvobodilne borbe. Čeprav oddaljeni od svojih domačin, so bili grobovi tudi v letih okupacije stalno okrašeni in oskrbovani. Skrbne roke slovenskih žena in deklet so jih krasile, čeprav jih je okupator ovalil pri tem, čeprav so morale za svoje delo romati v internacijska taborišča ali so jih okupatorji za to kaznovali s smrtjo.

Po svoboditvi pa so nešteti sorodniki izrazili željo, da prenesejo posmrtno ostanke svojih padlih iz časnege bivališča v domače kraje. Zato se je v letu 1945. organiziral pri ministrstvu za notranje zadeve VLRS »Federalni odbor za organizacijo prenosa posmrtnih ostankov padlih borcev Slovenije«, ki si je zadal nalogo, da organizirano izvede prekope in prevoze padlih borcev, ki jih žele prenesti sorodniki na državne stroške. Zaradi tehničnih ovir ni bilo možno izvršiti prekopov lanske leto, zato je k temu pristopil Federalni odbor letošnjo pomlad. Ustregel je želji vseh tistih sorodnikov, ki jim je točno poznano mesto časnege groba padlega partizana, ki leži v lastnem grobu. Prekope pa so želeli izvršiti tudi nekateri sorodniki, katerih svojci — padli partizani — so pokopani v skupnih grobovih. Njihovim željam ni bilo mogoče ustreči, ker se skupni grobovi ne bodo prekopavali. Po tolikem času je namreč nemogoče ugotoviti identiteto posameznika, ne da bi pri tem kršili pieteto ostalih borcev. Na mestih, kjer so skupni grobovi, bodo postavljeni trajni spomeniki, ki bodo poznim rodovom živ dokaz iz let, ko si je slovenski narod pisal svojo bodočnost. Prav tako se ne bodo prekopali grobovi iz območja bivših partizanskih bolnic.

Prekopi se bodo v glavnem izvedli v mesecu aprilu. Odbor za organizacijo

prenosa in prekopa padlih borcev za mesto Ljubljano je organiziral prekope in prevoze na ta način, da bo večina borcev, za katere so sorodniki zaprosili za prekop, prepeljana istočasno v tem tednu. V soboto dne 12. aprila in v nedeljo dne 13. aprila bodo padli borci uvrščeni na katafalk na ljubljanskem pokopališču v bližini kraja, kjer so pokopani talci. Prepeljanih bo približno 200, med njimi tudi italijanski in slovenski borci iz Trsta, ki so se borili na slovenskih tleh skupno z našimi borci. Naslednjega dne pa bodo omenjeni prepeljani v Trst.

Padle borce iz Ljubljane bodo pokopali pri Sv. Križu blizu grobov naših talcev.

V nedeljo 13. aprila bo ob 15. uri na pokopališču pri Sv. Križu žalna svečanost, na kateri bomo počastili tiste, ki so nam s svojim življenjem priborili svobodo, demokracijo in enakopravnost, priborili to, kar imamo danes.

Svečan pokop narodnega heroja generala Letkoviča

Gospič, 9. aprila. V Titovi Korenici so slovesno pokopali posmrtno ostanke narodnega heroja generalnega majorja Vlade Letkoviča. Posmrtno ostanke Letkoviča so pripeljali iz Dalmacije v Gospič, kjer je množica ljudstva počastila narodnega heroja, nato pa so prepeljali posmrtno ostanke v Titovo Korenico, kjer so jih pokopali poleg grobov narodnih herojev Marka Oreškoviča-Kratije in Staniše Opsenice.

Pri pogrebu so bili navzoči podpredsednik Prezidijskega Sabora LR Hrvatske Mile Počuča, minister za industrijo Rade Zligič, minister za gradnjo Stanko Čamca-Opačić, javni tožilec LR Hrvatske Jakov Blažević, predstavniki JA, Ljudske fronte ter nad 3500 kmetov iz okoliških vasi.

Slovenija se poslavlja od demobiliziranih borcev

Ljubljana, 9. aprila. Množične organizacije in vojska so se v terek poslovile v Kranju od 600 demobiliziranih borcev, ki so jih spremljale v sprevedu po mestu do železniške postaje. Na postaji so jih pozdravili člani okrajnega ljudskega odbora in predstavniki JA. Demobilizirani borci so z vzkliki obljubili, da se bodo odslej borili za izvedbo petletnega plana.

Istega dne popoldne so se tudi Ljubljanci poslovili od 1005 demobilizira-

nih borcev. Tov. Maček Leopold, podpredsednik MLO in podpolkovnik Mrvoš Rade v imenu JA sta demobiliziranim borcem orisala velike naloge petletnega gospodarskega plana, ki jih čakajo po povratku na domove. Demobilizirani borci so odgovorili, da se bodo z vsemi silami trudili za uresničitev gospodarskih zmag. Mnogo jih je obljubilo, da bodo odšli na gradnjo proge Samac-Sarajevo.

Gradiščanski Hrvatje pričeli izdajati svoje glasilo

Dunaj, 9. apr. Dopisnik Tanjuga poroča: Te dni je izšla prva številka lista gradiščanskih Hrvatov »Naše selo«. List prinaša uvadnik, v katerem je rečeno, da živijo gradiščanski Hrvatje že 400 let na ozemlju med Bratislavo in Medjimurjem, medsebojno povezani z rodbinskimi in gospodarskimi vezmi. Ohranili so jezik in kulturo, ki so ju prinesli davni predniki gradiščanskih Hrvatov iz domovine.

V članku je rečeno, da so gradiščanski Hrvatje kljub pritisku ohranili svojo nacionalnost in predstavljajo zdravo telo, ki želi živeti in se razvijati.

Na koncu članka se pozivajo gradiščanski Hrvatje, da se trdno združijo okoli lista »Naše selo«.

Turška demokratska stranka je bojkotirala volitve

Ankara, 9. aprila. Reuter poroča: Turška demokratska stranka je bojkotirala nedeljske volitve v štirih volivnih okrožjih Turčije, vključno tudi Carigrad, zaradi protidemokratskih zakonov in ker ni tajnih volitev.

Danski kralj odstopil prestol svojemu sinu

Kodanj, 9. aprila. (Tanjug) AFP poroča, da je danski kralj Kristian odstopil prestol svojemu sinu Frederiku.

Četrtrta obletnica trinaistih zrtv za svobodo Slovenske Koroške

Pred štirimi leti so avstrijski nacistični krvniki obsodili v Celovcu na smrt trinajst koroških Slovencev, borcev proti nacifašizmu in za svobodo svojega naroda. S tem krvavim zločinom so hoteli nacisti zadušiti antifašistično borbo koroških Slovencev, ki se je kljub stopnjevanemu terorju vedno bolj razširjala. Fazični nacistični hlapci so smatrali ju-nasko narodno-osvobodilno borbo koroških Slovencev za zločin proti »tretjemu razreju«. Nerazumljivo jim je bilo, da se drzno koroški Slovenci sami in edini v mejah rajha vodijo oborožen odpor proti nacističnim osvajačcem. S smrtnimi obsodbami in nasiljem so hoteli zatreti množično borbo koroških Slovencev.

Dne 11. novembra 1942 je gestapo v enem dnevu aretiraj 57 oseb, bivajočih na ozemlju Železne Kaple, Bele, Obirskega, Sel, Zitare vse, Borovelj in okolice ter Celovca. »Ljudsko sodišče« pod predsedstvom državnega tajnika krvnika dr. Freislerja, ki je zasedalo 7., 8. in 9. aprila 1943 v Celovcu, je obsodilo 13 Slovencev iz zgoraj omenjenih krajev na smrt, ostale pa na došmrtno ječo ali pa na zapor. Na smrt so bili obsodeni: Dovjak Janez iz Borovelj, Gregorič Franc iz Sel, Kelih Florijan in Urban s Šajde, Olip Tomaž iz Sel, Oraže Jakob, Jernej in Janez iz Sel, Olip Marija iz Železne Kaple, Pristovnik Franc iz Sel, Pasterk Jurij iz Lobnika, Veinzerl Franc iz Bele in Zupanc Miha z Obirskega. Vse na smrt obsodjene Slovence in Slovenke so nacistični odvedli na Dunaj in jih 29. maja 1943 obglavili.

OTVORITEV RAZSTAVE O SLOVENSKI KOROŠKI V BEOGRADU

Beograd, 8. apr. V nedeljo je bila v Beogradu v prostorih tehniške fakultete na slovesen način odprta razstava Slovenske Koroške, ki jo je organizirala Ljudska fronta Jugoslavije. Slavnostni otvoritvi razstave so prisostvovali podpredsednik zvezne vlade Jaša Prodano-ovič, ministra Vjekoslav Krstulović in Drago Marušić, predsednik komiteja za kulturo in umetnost pri vladi FLRJ Vladimir Ribnikar, predsednik komiteja za šole in znanost pri vladi FLRJ Boris Žihnerl, poljski veleposlanik v Beogradu Jan Karol Wende, poslanik španske republike Frederico Martinez Minana, albanski poslanik Tuk Jakova in predstavniki sovjetskega ter češkoslovaškega veleposlanstva.

V imenu Ljudske fronte Jugoslavije je razstavo odprl minister zvezne vlade Bane Andrejev, ki je med drugim dejal:

»Odpiram razstavo onega dela naše domovine, ki je še vedno pod tujim jarmom in ki naj naše narode čim bolj seznani s stvarno dokumentacijo naših pravičnih zahtev glede Slovenske Koroške. Koroški Slovenci so stali skozi vsa stoletja zgodovine na braniku slovanstva, da bi ga ubranili pred germanizacijo. Na razstavi lahko vidite, kako so se koroški Slovenci v vsem 19. stoletju borili za politične in nacionalne pravice, kako so bili stebri proti nemškemu prodiranju. V osvobodilni vojni naših narodov so koroški Slovenci pokazali, da koga so se odločili. To nam daje pravico, da lahko svobodno povzdignemo svoj glas.

Danes se vprašanje naših bratov po-

stavlja pred konferenco ministrov za zunanje zadeve v Moskvi in tega vprašanja ne bomo vzeli z dnevnega reda, dokler ne bo pravično rešeno.«

Razstava Slovenske Koroške prikazuje nasilje nemških in avstrijskih nacistov na eni strani ter udeležbo koroških Slovencev v osvobodilni borbi naših narodov na drugi strani.

Proglas Komunistične partije Avstrije za proslavo 1. maja

Dunaj, 9. apr. (Tanjug). Centralni komite KP Avstrije je izdal proglas, v zvezi z bližnjo proslavo 1. maja v katerem je rečeno, da je v Avstriji vedno večje poenotenje življenja zaradi slabotnega organiziranja in nenačrtnega gospodarstva.

V proglasu je nadalje rečeno, da so ostala vsa važna vprašanja nerešena. Na stoliščih inozemskih fašistov in preselejenih oseb živi na račun avstrijskega ljudstva.

Na račun ljudstva živijo tudi domači črnoborzi, ki neusmiljeno dvigajo cene in onemogočajo ljudstvu, da bi kupovalo za življenje nujne potrebne stvari. Spekulant in reakcionarni politiki hočejo prodati Avstrijo tujemu kapitalu.

V proglasu je nadalje rečeno, da je zaostala Avstrija v pogledu razvoja daleč za evropskimi državami, ker ni storila avstrijska vlada ničesar, da bi pomagala ljudstvu iz sedanje nesreče. Avstrijska

OSNOVNI ZAKON O RAZLASTITVI

Predsedstvo Prezidijske ljudske skupščine FLRJ je objavilo osnovni zakon o razlastitvi, ki sta ga sprejela Zvezni svet in Svet narodov Ljudske skupščine FLRJ.

Zakon določa, da se smejo razlastiti nepremičnine in pravice na nepremičninah, če to zahteva splošni interes zaradi koristnih del za družbeno ekonomski in kulturni dvig ter razvoj ljudstva. Zlasti se pa smejo razlastiti nepremičnine za graditev železnice, cest, predorov, mostov, letališč, plovni prekopov in za zidanje poslopij za zgraditev zaščitnih nasipov pred poplavami, za graditev rečnih in pomorskih pristanišč, obalnih dokov, ladjedelnice in skladišč; za regulacijo rek in hudoirskih del; za pogozdovanje; za graditev vojaških poslopij, vzhvališč, utrdb itd.; za postavitev brzojavnih, telefonskih in radijskih naprav; za zidanje naselbin in javnih poslopij; za uresničevanje regulacijskih načrtov posameznih krajev, za komasacijo, arondacijo, melioracijska in asanacijska dela, graditev vodovodov, kanalizacije, plinovodov, elektrarn, daljnovodov in transformatorjev; za graditev javnih kopališč, zajetje in varstvo rudniških in termalnih vod; za graditev telovadnic, igrišč in fizikturnih domov; za graditev silosov, ustanovitve drevesnic in kmetijskih postaj; za razširitev rudarskih, industrijskih in drugih gospodarskih podjetij; za graditev šol, muzejev, umetnostnih galerij in drugih kulturno prosvetnih in umetnostnih ustanov. Razlastiti se pa smejo v splošnem interesu tudi predmeti, ki imajo posebno kulturno, umetnostno ali zgodovinsko vrednost.

Premoženje se lahko razlasti v korist države, za potrebe zveznih organov, ustanov in podjetij in za potrebe organov, ustanov in podjetij ljudskih republik, odnosno avtonomnih pokrajin oblasti in drugih upravnih enot. Premoženje se lahko razlasti tudi v korist zadrug in drugih organizacij delovnega ljudstva. Razlastitev je mogoča samo na podlagi akta pristojnega državnega organa.

Razlastitev je lahko popolna ali delna. Popolna je, če se z njo odvzame

lastniku premoženje, odnosno pravica do premoženja. Delna pa je, če se na tujem premoženju ustanovi služnost ali če se vzame premoženje v zakup. V začasno uporabo se sme vzeti premoženje, ki je potrebno za omenjene glavne namene, ne da bi lastnik izgubil lastninsko pravico. Premoženje se lastniku vrne, brž ko preneha potreba, zaradi katere mu je bilo premoženje odvzeto.

Lastnik prejme za razlašeno premoženje odškodnino v znesku povprečne vrednosti razlaščenega premoženja na dan cenitve. Odškodnina za premoženje, razlašeno v korist države, se lahko izplača v gotovini ali v državnih obveznicah. Pri razlastitvi nepremičnin pa lahko tudi lastnik prejme v zameno drugo nepremičnino. Lastnik prejme odškodnino v denarju ali v drugi nepremičnini, če je bilo razlašeno premoženje edini ali najpomembnejši vir dohodkov za vzdrževanje lastnika in njegove družine. Pri razlastitvi, ki ne gre v korist države, se sme izplačati odškodnina samo v denarju ali nadomestiti s kakšno drugo nepremičnino.

Za razlastitveni postopek so pristojne komisije, in sicer okrajne odnosno mestne.

Okrajno komisijo sestavljajo po en sodnik pristojnega okrajnega sodišča, odbornik pristojnega krajevnega ljudskega odbora in odbornik pristojnega okrajnega ljudskega odbora. Mestno razlastitveno komisijo pa sestavljajo: sodnik pristojnega okrajnega sodišča, po en odbornik pristojnega mestnega ljudskega odbora, če pa v komisiji ni zastopnika višjega državnega organa, dva odbornika mestnega ljudskega odbora.

Razlastitveni postopek, ki se je začel po predpisih pristojnih državnih organov, ustanov in podjetij tega zakona, se nadaljuje po tistih predpisih, glede odškodnine pa veljajo predpisi osnovnega razlastitvenega zakona. Ljudske republike lahko z dopolnilnimi zakoni predpišejo natančnejše določbe o postopku razlastitvenih komisij.

Zakon je bil uveljavljen na dan objave v »Uradnem listu« FLRJ dne 4. t. m.

Dr. Arnošt Kolman je predaval v Ljubljani

Te dni se mudi v Ljubljani znameniti češki profesor filozofije dr. Arnošt Kolman, predsednik Socialistične akademije v Prahi in Češkega antifašističnega društva. Dr. Kolman je pred vojno živel v Sovjetski zvezi in bil leta 1929. imenovan za profesorja matematike in filozofskih ved na moskovski univerzi. Vodil je oddelke za dialektični materializem na Filozofskem inštitutu Akademije znanosti ZSSR. Za seboj ima že obširno znanstveno delo (preko 150 del) iz področja filozofije, logike, teorije matematike in prirodnih ved. Znanje njegove knjige: »Predmet in metoda sodobne matematike«, »Rezultati atomske fizike v luči dialektičnega materializma«, »Logika«, »Ideologija nemškega fašizma« in druge. Napisal je tudi več del s področja matematike.

V torek, 8. t. m., je dr. Arnošt Kolman predaval na ljubljanski univerzi o »Filozofskih problemih sodobne fizike«. Predavanja so se poleg velikega števila študentov udeležili tudi mnogi predstavniki naših najvišjih kulturnih in političnih forumov ter večina profesorjskega zbora naše univerze. Resumé njegovega prvega predavanja je:

Najznačilnejša poteza sodobne fizike je, da ima oprava s tremi raznimi svetovi — s svetom meril človeškega telesa, s svetom elektronov in s svetom meglenic — izmed katerih je sleherni podrejen svojim lastnim zakonitostim. Glavni fizikalni pojmi — materija, čas, prostor, vzročnost — ne morejo biti aplicirani v svetu elektronov in meglenic tako, kakor smo jih spoznali iz vsakdanjih izkušenj. S tem je ovirjena idealistična trditev o njihovi oprčnosti (doganjanje izkušenj), vendar ne njihov objektivni pomen. Sploh

je vsa sodobna fizika triumfalno potrdila dialektičnega materializma in nalaga filozofom ter fizikom nalogo, naj nadalje razvijajo ta edini znanstveni svetovni nazor in metodo spoznavanja.

V sredo, 9. t. m., je imel dr. Kolman še dve predavanji, in sicer: »Dve tendenci v povojni zapadno-evropski filozofiji« in »Sodobne naloge znanosti«. O njih bomo poročali prihodnjič.

Gradnja proge Šamac—Sarajevo

V trboveljskih revirjih bodo en dan delali za progo Šamac—Sarajevo

Tudi delavci v trboveljskem okraju razpravljajo o gradnji mladinske proge. V Trbovljah so na svojih obratnih konferencah sklenili, da bodo za opremo mladinskih delovnih brigad darovali zaslužek enega dne. Enake sklepe so sprejeli tudi rudarji v Zagorju in Hrastniku, delavci v apnenici v Zagorju, v papirnici v Ratečah in v kemični tovarni v Hrastniku.

Mladinci in mladinke v steklarni v Hrastniku bodo svojim tovaršem na progi dali zaslužek enega in pol dneva.

Aktiv LMS steklarne v Hrastniku je organiziral delovno četo, ki bo pomagala v bližnjih vaseh pri poljskih delih. Iz trboveljskih revirjev bosta odšli na progi dve mladinski brigadi. Prva, ki bo štela 260 mladincev in mladink, bo odšla na progo 20. aprila.

Na mladinsko progo so prišli tudi umetniki in znanstveniki

V zadnjih dveh dneh so prispeli na mladinsko progo naši umetniki in znanstveni delavci. S skupino visokošolcev je prispel na progo docent beogradskega vseučilišča Nikola Ružičić, ki bo predaval brigadirjem prve sekcije. Profesor zagrebškega vseučilišča dr. Leo Ramić predava graditeljem desete sekcije. Na progo sta prispela tudi Djordje Orlovac, profesor likovne šole v Cetinju, in Vera Orlovac, učiteljica na glasbeni šoli. — Včeraj je ansambl 21 članov Narodnega gledališča »Avgust Cesarec« odstopal iz Varaždina na mladinsko progo, kjer bo ostal 10 dni. V tem času bodo člani gledališča igrali Gogoljevo »Zemlje« in Nušičevo »Sumljivo osebo«.

Medtem bo gostovalo v Varaždinu zagrebško gledališče in najboljši diletantske skupine iz varaždinskega okrožja.

Tudi iz LR Slovenije odhajajo kulturno-prosvetni delavci na mladinsko progo. Prvega aprila so odšli na progo Šamac—Sarajevo razne folklorne skupine, vaški kvintet radia Ljubljane, baletna skupina Narodnega gledališča v Mariboru in skupina za izvajanje folklornih plesov iz Slovenske Bistrice. Ti bodo ostali na progi 10 dni.

Te dni odhaja na progo 40članski pevski zbor iz Murske Sobote, ki bo ostal na progi 10 dni, skupno s skupino prosvetnih delavcev, ki bodo ostali na progi 1 mesec.

Prvega maja bo odšla na progo baletna skupina iz Ljubljane, folklorna skupina, harmonikarski zbor iz Kranja, pevski zbor grafične mladine pod vodstvom dirigenta Mihelčiča, literati, književniki, predavatelji in likovni umetniki.

Junija bo odšel v Šamac pevski zbor postarjev. Istega meseca bo odšel na progo tudi pevski zbor univerzitetne mladine pod vodstvom dirigenta Radovana Gobca in folklorna skupina za izvajanje narodnih plesov.

Julija bo odšel centralni pevski zbor LMS ki šteje 70 članov, in centralni harmonikarski zbor, ki šteje 30 članov. Na progi bodo ostali 2 meseca.

REGITACIJSKI NASTOP

DRUŠTVA SLOVENSKEH KNJIZEVNIKOV

BO V OPERI V PETEK, DNE 11. APRILA 1947 OB 20. URI ZVEČER

Iz svojih del bodo brali:

F. S. FINŽGAR, LOJZ KRAIGHER, OTON ZUPANČIČ, IVAN PREGELJ, PAVEL GOLJA, JOSIP VIDMAR, PREŽIHOV VORANC, JUŠ KOZAK, FRANCE BEVK

Dobiček večera je namenjen opremlenju mladinskih brigad. — Prodaja vstopnic v opernem gledališču

Dnevnik mladinskih brigad

V Zenici je bila iz članov uredništva vseh večjih jugoslovanskih listov formirana redakcija dnevnika mladinskih delovnih brigad »Borba na mladinski progi«. List je začel izhajati 1. aprila, ko so na vseh sekcijah pričeli z delom.

Vsebinska lista zajema življenje in delo naših delovnih brigad, prikazuje delovne uspehe in napake ter daje navodila. Iz kratkih reportaž je razvidno, kako sprejema prebivalstvo ob progi mlade graditelje in jim rado nudi svojo pomoč. Prikazuje pa tudi odnos graditeljev do bosaanskega prebivalstva. Dopisi pripovedujejo, kako potekajo začetna dela, kako so si posamezne brigade uredile svoja bivališča. Ostro kritizira tudi napake, ki se pri delu pojavljajo. List ima posebno rubriko, ki daje nasvete za ureditev bivališč. Piše tudi o tem, kako naj se or-

ganizirajo brigadne konference, kako naj se razvija kulturno-prosvetno delo v posameznih brigadah; velik poudarek je zlasti na fizikturni in športu na mladinski progi.

Z dnevnikom bodo graditelji proge in tudi ostalo prebivalstvo obveščeni o razvoju dela na posameznih sekcijah, o uspehu posameznih brigad in tudi brigadirjev. Tu bodo objavljena imena prvih udarnikov in najboljših graditeljev mladinske proge. Vsebinska lista je izpolnjena s slikami, ki prikazujejo delo naših mladincev.

List je pisan v cirilici in latinici in razumljiv vsakemu graditelju. List ni samo obveščevalec, temveč je tudi svetovalec in učitelj, ki vodi mlade graditelje k novim uspehom in novim delovnim zmagam.

Grška mladinska brigada »Epon« že dela na progi

Šamac, 9. apr. Brigadirji grške mladinske delovne brigade »Epon« so prispeli na mladinsko progo prvi izmed ino-

med grško in jugoslovansko mladino. Prva grška mladinska delovna brigada je bila formirana v Buljesu. V njej

Grška mladinska brigada pri slovesni otvoritvi dela na mladinski progi.

zemskih mladinskih brigad. Grški mladinci, člani brigade »Epon«, stanujejo v Šamcu, blizu glavnega trga. Poslopje so okrasili z zastavami balkanskih narodov in parolami, ki govore o sodelovanju

je mnogo mladincev in mladink, ki so že lani delali na progi Brčko—Banoviči in postali celo udarniki. Brigadir Grigorijad Sovos je lani delal na useku pri Kiseljaku, kjer je bil tudi imenovan za udarnika.

Poleg udarnikov s proge Brčko—Banoviči pa so v brigadi tudi mladinci, ki še niso delali na mladinski progi. To so večinoma najboljši delavci iz vseh delavnic in tovarn v Buljesu, ki so s svojim marljivim delom dobili pravico sodelovati pri gradnji mladinske proge Šamac—Sarajevo. Eden teh je mizar Tosos Penajotopulos, ki je v svoji delavnici prekoračil delovno normo za 85%. V brigadi je tudi čevljar Jorgotopulos Tonasis, ki se je šele v Buljesu razvil v samostojnega delavca in je že prekoračil delovno normo za 45%.

V času ko je brigada čakala na razpored dela na progi, so brigadirji pomagali meščanom pri manjših delih.

A. Kurski: Socialistično planiranje narodnega gospodarstva v SZ

V založbi zvezne načrtnice komisije je te dni izšla knjiga »Socialistično planiranje narodne privrede SSSR«, delo A. Kurskega. Knjiga s predgovorom obsega 74 strani. Prevedena je iz ruščine. Predgovor naši izdaji je napisal tov. A. Tov. A. je v predgovoru na zelo preprosto, toda prepričljiv način pojasnil pomen in način našega gospodarskega planiranja. Iz predgovora zvedo, da »Zvezna načrtnica komisija pripravlja vrsto izdaj najboljših del svetjskih učencev in strokovnjakov iz raznih panog in področij planiranja.«

Pisec je razdelil knjigo v glavnem na tri osnovne dele: vloga planiranja v socialističnem sistemu narodnega gospodarstva; plan in bilanca narodnega gospodarstva; borba za izpolnitev plana narodnega gospodarstva.

Vsak del se deli še na tri dele, ki v glavnem obsegajo: socialistično planiranje; razvoj socialističnega planiranja; organizacija sestavljanja plana narodnega gospodarstva; načrtna razdelitev družbenega dela; vodilni členi plana narodnega gospodarstva; razpredelnice, pokazatelji in bilance plana narodnega gospodarstva; delovne množice v boju za plan; načrtni denarno blagovni odnosi in preverjanje izpolnjevanja plana narodnega gospodarstva.

To je prva knjiga te vrste v našem jeziku. V tej knjigi je sistematizirana in posplošena teorija, kakor tudi praksa socialističnega planiranja. Glede na to, da

je tudi naše gospodarstvo definitivno prešlo na načrtno gospodarstvo, bo ta knjiga hkrati tudi učbenik za vse naše gospodarske funkcionarje. Sindikalne politike ni mogoče ločiti od gospodarstva, zato bo ta knjiga tudi sindikalnim funkcionarjem bogat vir znanja iz problematike gospodarskega planiranja. In ker je delavski razred Jugoslavije še posebno zainteresiran, da se čimprej in čim doledneje uvede načrtno socialistično gospodarstvo, so enotni sindikati in vsi njihovi funkcionarji dolžni, da se poslužijo bogatih izkušenj socialističnega planiranja v ZSSR, kakor je razloženo v tej knjigi.

Socialistično planiranje narodnega gospodarstva je sestavni del marksističnega-leninistične teorije in prakse. Vprav bistveni element socialistične politične ekonomije je socialistično planiranje. Pisec knjige A. Kurski povezuje z zelo razumljivim jezikom, lahkim in lepim slogom glavne načelne teoretične ugotovitve iz politične ekonomije Marxa-Engelsa, z genialno prakso socialističnega načrtnega gospodarstva Lenina—Stalina.

Prezreval politične oblasti po proletariatu, odprava privatno kapitalistične lastnine in nastanek socialistične lastnine proizvodnih sredstev so ustvarjali osnovne politične in ekonomske pogoje za načrtno gospodarstvo. »Proletariat prevzame družbeno oblast in s pomočjo te oblasti spremeni družbeno proizvodna sredstva, ki jih je odvzel buržoaziji v

družbeno lastnino. S tem osvobaja proizvodne sile, da izgubijo svoj kapitalistični značaj in nudi popolno svobodo razvoja njihovega družbenega značaja. Na ta način postane mogoča družbena proizvodnja po vnaprej proučenem planu.

Na podlagi statističnih podatkov o potrebah ljudstva, izvornih surovin in zmogljivosti podjetij se določa načrt. Ni lahka stvar, spraviiti v skladno zvezo te tri osnovne elemente narodne ekonomije z vsemi njenimi številnimi razlikami v gospodarskih panogah, republikah, oblasteh in pokrajinah. In prav zato sodelujejo pri izdelavi načrta odgovorni državni voditelji, učenci, strokovnjaki, inženirji, tehniki in delavci. Delavci niso samo pasiven element v načrtni proizvodnji, niso samo izpolnjevalci plana. Nasprotno, njihove umestne pripombe, njihova koristna iniciativa, prihranek in prostovoljno prekoračenje norm — vse to je velikega pomena za uresničevanje plana. Zaradi svoje obseznosti, kompliciranosti in realnosti mora biti plan izdelan in izpolnjen po znanstvenih metodah. Ta del plana spada nedvomno v delokrog učencev, strokovnjakov in organizatorjev proizvodnje, toda izpolnitev plana v vseh njegovih podrobnostih je v ogromni meri odvisna od iniciative in zavestnosti delovnega ljudstva.

Najširše izkoriščanje ustvarjalnih izkušenj milijonov delovnih ljudi — aktivnih udeležencev v borbi za plan — v planiranju narodnega gospodarstva je osnova odlika socialističnega planiranja.

Delavski razred ZSSR ima tudi neposredno korist od načrtnega gospodarstva. Tako se je n. pr. fond plač in mezd dvignil za 82,2 milijarde leta 1934 na 137,7 milijarde rubljev leta 1942. Plan tretje petletke je določil med drugim

nadaljnji dvig življenjskega standarda sovjetskih delavcev.

To je torej eden razlogov, zakaj sovjetski delavci tekmujejo pri izpolnjevanju in prekoračenju plana.

V kapitalističnem anarhističnem gospodarstvu je edini motiv proizvodnje profit. V socialističnem načrtnem gospodarstvu so osnovni motivi proizvodnje potrebe ljudstva. Po teh potrebah tudi načrtno regulirajo napredek posameznih panog narodnega gospodarstva, a ne tako, kakor v kapitalizmu.

V zaključku predgovora knjige je rečeno:

»Sovjetska kritika je pozitivno ocenila to delo in ga priporočila bralcem.

SLOVENSKE UČBENIKE V PRETEKLOSTI IN SEDANJOSTI

V izloženem oknu Državne založbe Slovenije v Stritarjevi ulici je prirejena zanimiva razstava o slovenski osnovnošolski učni knjigi. Začetna s fotoposnetkom Trubarjevega Abecednika, prvega našega učbenika, ki je bil natiskan že pred 400 leti. Edini ohranjeni izvod tega dela je v dunajski Nacionalni biblioteki. Nato so razstavljeni primerki slovenskih začetnih in povestnih knjig, ki so izšle v Trstu pred 100 leti, ko je dobil Trst prvo slovensko šolo. Iz tistih časov so tudi razne slovenske učne knjige, stare po sto let in še več, ki so izšle v Ljubljani, na Dunaju, v Celovcu, v Gradcu in v Budimpešti (ta je natismjena v prekmurskem narečju in v madžarskem pravopisu).

Vsekakor so zanimive učne knjige, ki so bile natismjene v Trstu in v Milanu takoj po zaključku 1. svetovne vojne, še pred nastopom fašizma.

Precejšnja je žetev učnih knjig, ki so jih izdali naši partizani v času narodno osvobodilne borbe na Primorskem, v gorjskih tehnikah, na Rogu in drugod. Vsaka od teh izdaj ima svojo pestro, lahko trdim svojo slavno zgodovino. Bile so napisane in razmnožene v senci nemških bajonetov, ob streljanju pušk, mitraljezov in grmenju topov. Iz teh knjig so poučevali naši mladinci in mladinke, največkrat pripravniki, mladino, ki je hlepela po slovenski besedi. V oknu so tudi knjige, ki jih je izdal PNOO v od zaveznikov zasledenem Trstu. Te knjige so zavezniki oblaščala plenila po hišah in so v nadomestilo ponujala knjige, ki jih je izdala zavezniška prosvetna uprava. Teh knjig pa ni marali ne starši, niti šolarji. Zaključni del obsega učbeniki, ki jih je izdala Državna založba Slovenije.

Velika politična bitka v Angliji

Zunanja politika laburistične vlade vodi v gospodarski propad Velike Britanije

Na zadružnem kongresu laburistov je glasovalo nad dva milijona članov proti vladni politiki

London, 8. aprila (Tanjug). V široki javnosti prihaja vedno bolj do izraza nezadovoljstvo s sedanjo vladno zunanjo politiko. Na kongresu kooperativnega gibanja v Landladnu v Walesu so prvič po kongresu delavskih sindikatov v Brightonu pristajali laburistične stranke in vlade manifestirali in izrazili množično neodobravanje vladne zunanje politike.

Resolucija, ki obsoja vladno zunanjo politiko, je dobila ogromno število glasov 3.254.000, za vladno pa je glasovalo 3.412.000. V resoluciji, za katero je glasovala polovica delegatov, se trdi, da pomeni sedanja britanska zunanja politika nadaljevanje sporov med Veliko Britanijo, ZDA in Sovjetsko zvezo.

V resoluciji se zahteva vzpostavitev prijateljskih odnosov med Veliko Britanijo in Sovjetsko zvezo in novimi ljudskimi demokracijami v Evropi. Govorniki so obsodili tudi sedanjo povezavo laburistične vlade z reakcionarnimi krogi v ZDA.

Kongres je kljub vsem poskusom predstavljal, da ne bi prišlo do glasovanja, izglasoval resolucijo, ki obsoja politiko laburistične zunanje ministrstva in zahteva, naj vlada preneha z dosedajno prakso, da zastopa laburistično vladno in inozemstvu konservativni veleposlaniki in poslanci.

»Daily Worker« poudarja pomen velikega števila glasov, ki so se na velikonočni konferenci zadružnega krila laburistične stranke izjavili proti Bevinu.

»Upror« laburističnih poslancev proti vladni zunanji politiki in njeni politiki glede delovne sile, je prisilil ministre, da spremene svoj vojaški načrt. Laburistično gibanje se naglo prebujajo pred dejstvom, da bo vladna zunanja politika pomenila gospodarski propad Velike Britanije, ako se ne bo hitro spremenilo.

»Daily Worker« sodi, da je v tem smisel »izredno velikega števila glasov, ki so padli proti vladni zunanji politiki« na konferenci zadružnega krila laburistične stranke.

»Daly Mail« piše, da se je razpravljanje o vojaški obveznosti v obeh dneh spremenilo v silovito politično bitko med vlado in konservativci na eni ter mladimi laburističnimi poslanci na drugi strani.

Politični sodelavec »Daily Express« piše o rezultatih zadružne konferencie: »Na letni konferenci zadružnega krila laburistične stranke je kljub pozivu ministra za narodno obrambo Alexandra padlo nad 2 milijona glasov proti vladni politiki glede splošne vojaške dolžnosti.«

Napredni ameriški javni delavci

za trajen mir s sodelovanjem Sovjet. zveze

New York, 9. aprila (Tass). Revija »New Republic« poroča, da je nad 125 naprednih javnih osebnosti, vstevši demokratske senatore Kilgoreja, Pepperja, Murraya, Taylorja in Alberta Thomasa podpisalo pozdravno poslanico, ki jo bo Wallace, urednik revije »New Republic«, izročil angleškimi osebnostim.

Poslanica zahteva okrepitev Organizacije ZN s sodelovanjem med ZSSR, Veliko Britanijo in ZDA. Pisci izjavljajo:

»Mislimo, da nobeno demokratsko ljudstvo ne more izvajati pritiska na drugo ljudstvo, ne da bi kršilo svoje lastne tradicije o svobodi. Mislimo, da je usoda miru odvisna od močnega Organizacije ZN in obljublamo našo trdno podporo v borbi za trajen mir. Uspeh ZN je odvisen od neprestanega sodelovanja med Veliko Britanijo, ZSSR in ZDA.

Predstavljamo si, da bo ta mir temeljil na gospodarskem sodelovanju, na odstranitvi zaprek, ki ovirajo mednarodno trgovino, na sodelovanju vseh dežel sveta za napredek znanstvih pokrajin, na izkoriščanju atomske energije v miroljubne namene in na neomajni borbi za močno Organizacijo ZN z napredno splošno razorožitvijo. Trdno smo odločeni kljubovati bodočnosti. Kakršna koli so že gospodarska in politična nasprotja med vladami veseli — te obledijo pred nevarnostjo atomskega uničenja.«

Med podpisniki poslanice je prav tako treba poudariti Elliota Roosevelta, člane poslaneke zbornice Sabatha, Carrolla, Blatnicka, Douglassa, Isaaca, člana new-

yorskkega občinskega sveta, Krolla, predsednika odbora za politično delo kongresa industrijskih sindikatov, La Guardia, ameriškega predsednika skupnega stalnega sveta za obrambo ZDA in Kanade, Tuhwella, profesorja čikaške univerze in nekdanjega guvernerja Portorika, pisatelja Adamiča, Vanwyck Brooka, Thomasa Manna, Kirchweya, glavnega urednika revije »Nation«, Pattona, predsednika narode zveze farmerjev, Whitneyja, predsednika neodvisnega sindikata »Bratstva vlakovodij«.

Senator Taylor odločno nasprotuje Trumanovi politiki

New York, 8. aprila (Tass). Demokratski senator Taylor je v washingtonskem radiu odločno nastopil proti Trumanovemu programu glede Grčije in Turčije.

Izjavil je, da je ta program v duhu imperialistične politike ZDA, ki temelji na dolarjih in atomskih bombah. Popolnoma jasno je, da namen tega programa ni pomoč v živilih. Pravi namen je ta, da bi dobila Amerika monopol nad nafto, ki je v velikanskih količinah vzhodno od Grčije in Turčije.

Taylor je še enkrat ponovil, da vztraja pri resoluciji, ki sta jo predlagala skupno s senatorjem Pepperjem, naj pride grško in turško vprašanje pred Organizacijo ZN. Taylor je izrazil prepričanje, da bodo ZDA lahko odstranile težave s SZ brez vojnega krika.

Dopisi »Ljudski pravici«

Mladina in učiteljsvo Slovenske Bistrice razstavljajo šolska učila, ki so jih sami napravili

Za pouk je važno, da se učni predmeti podajajo v obliki, ki je najlažje razumljiva. Danes nam takih učnih pripomočkov še povsod primanjkuje. Treba je biti iznajdljiv in si pomagati na vse mogoče načine. V okraju Slov. Bistrice, kjer so bile šole prav tako brez vseh učil in pripomočkov za učenje so si pomagali na ta način, da so se pogovorili in sami začeli izdelovati najnujnejše reči. Razstava dosedaj narejenih predmetov, ki so jo pred kratkim otvorili v Slov. Bistrici, nam jasno kaže, kako so vsi vzeli to stvar resno in se potrudili narediti prav to, kar je pri današnjem načinu pouka najbolj potrebno.

Razstavni prostor so krasile slike maršala Tita, Lenina in Stalina, ki so delo tov. Kranjčiča. Tov. Savicki je izdelal zemljevide »Slovenija je mala, a vendar junak« in »Tako vidi luna našo zemljo«. Zemljevid Slovenskih gor in so izdelali v šoli skupno posto-

poma po obravnavanem gradivu, prav tako zemljevid »Upravna razdelitev Jugoslavije« in »Jugoslovansko gorstvo«. Posebna razpredelnica prikazuje gospodarsko strukturo vsega šolskega okoliša in socialno poreklo učencev. Prepričevalno in vestno je izdelana slika, ki prikazuje zgodovinska razdobja. Razstavljeno so predmeti (slike, učila), ki kažejo način in predmete študija od najnižjega do najvišjega razreda osnovne šole. Okusno so izdelani ročni izdelki, kot na primer geometrijska telesa, mere, tehnice itd. Ilustracije iz dobe osvobodilne borbe je prav dobro izdelala tov. Ribičeva.

Ta razstava je veren dokaz, kako lahko pravi vzgojitelj mladine marsikaj doseže pri izboljšanju učnih uspehov s tem, da zna mladino pritegniti v tako delo, ki ga z veseljem napravi in s tem sama sebi koristi.

Ker pa je predpogoj dobrih uspehov v šoli in drugo dobra politična in

FIZKULTURA

CROSS NAS VODI K NOVIM USPEHOM

V mesecu aprilu bo v vsej naši državi sodelovalo nad 100.000 fizikulturikov v pomladanskem crossu. S tem tekmo bodo nove množice mladine in delovnega ljudstva prešle iz vrste množičnih tekmovalcev v pomladanskem crossu k kvalitativnim tekmovalcem - prvenstvom v teku čez drn in strn.

Medtem se postavlja vprašanje, zakaj hočemo prav s pomladanskimi teki razgibati in pritegniti v fizikulturo množice mladine in delovnega ljudstva? Zato, ker je tak tek najbolj osnovna in najbolj prirodna telesna vaja, ki najbolje ustreza človeškemu organizmu. Ako želimo, da bo fizikultura zares last vsakega ljudstva, to pa je naša naloga, moramo postopno preiti od njenih najbolj enostavnih in preprostih do najtežjih oblik.

Poleg tega je cross najbolj prirodno in najbolj preprosto ter pristopno sredstvo, ki ima tudi s športnega gledišča izredno važnost: cross razvija vzdržljivost in vztrajnost, brez katere ni uspeha v nobeni disciplini. Ena najvažnejših

vaj naših rekorderjev in prvakov, sedanjih in bodočih v kakršnem koli športu od atletike, boksa, kolesarstva, veslanja pa do nogometa, košarke, tenisa itd., je in je potreben tek čez drn in strn.

Prav v tem dejstvu lahko najdemo vzrok, da ohranjajo rekorderji in prvaki v drsanju, smučanju, tekih itd. svojo vrhunsko formo. To so dokazali Mathiesen, ki je svoj lastni svetovni rekord v hitrem drsanju, katerega je postavil leta 1912., poboljšal 1932. leta; Nurmi, ki je neprestano zmagoval na štirih olimpijadah, maratonski tekač Tušek, ki je branil avstrijsko prvenstvo do 1947. leta. Prav tako so tekišči Pušigevski, Salmien, Wooderson kljub svojim letom pokazali izvrstno formo in dokazali, da tudi najbolj intenzivni daljinski tek ni škodoval njihovemu zdravju.

V crossu je še ena dobra lastnost: borbenost, in to v borbi z najbolj nevarnimi nasprotniki ter s samim seboj, s svojimi lastnimi slabostmi.

Teden tekmovalja za fizikulturni znak

V fizikulturnem koledarju za leto 1947 je predviden »Teden tekmovalja za fizikulturni znak«, ki bo trajal od 18. do 25. aprila 1947. V tem tednu bodo vse fizikulturne organizacije v FLRJ seznanile široke ljudske množice z našim in pomembnim tekmovalnim znakom za fizikulturni znak ter s tem pritegnile nove fizikulturnike k tekmovalstvu ter ga izvedle v povečanem obsegu za stare tekmovalce. »Teden tekmovalja za fizikulturni znak« naj bi razvil tekmovalni duh med društvi, aktivni, rajoni, ustanovami in okrožji republik.

PRVENSTVO ZAGREBA JE OSVOJIL MIHALIČ

V Zagrebu je bilo v nedeljo prvenstvo v crossu, na katerem je sodelovalo 92 atletov iz Zagreba in 30 iz JA.

Na progi 1000 m je med tekmovalkami zmagala 18 letna Cipek v času 4:30,0. Najbolj zanimivo je bilo tekmovalstvo na 5000 m, v katerem so sodelovali znani zagrebški atleti. Na progi 4600 m je z veliko prednostjo zmagal Mihalič v času 14:42 pred Djurićem in Timotijevićem.

Slovensko prvenstvo v crossu ni daleč pred nami. Zato naj društva čimprej pripravijo svoje najboljšo in najbolj pripravljene tekmovalce.

Namizno-teniški turnir v Budimpešti

Na mednarodnem turnirju v Budimpešti uspešno sodelujeta tudi jugoslovanska igralca Dolinar in Harangozo, ki sta se oba plasirala na tretje mesto. V polfinalnih igrah je Harangozo eliminiral tri nasprotnike: Javorja s 3:2, Markonja s 3:1 in Eroša, bivšega rumunskega prvaka s 3:0. V polfinalu je Harangozo izgubil igro z madžarskim prvacom Sidojem, ki je obenem drugi igralce na svetu z rezultatom 3:2. Dolinar je premagal Vagvelidja s 3:0, Mezeja s istim rezultatom, a Kocijana s 3:2. V polfinalu ga je premagal drugi madžarski igralec Soš s 3:0. Prvenstvo turnirja je osvojil Madžar Sido, drugi je Soš nato Harangoz in Dolinar. Med ženskami je osvojila prvenstvo Madžarska Farkasova — svetovna prvakinja v namiznem tenisu.

Mednarodni teniški turnir v Montecarl

Svedski prvak Lenard Bergelin je v nedeljo premagal v singlu za moške Budgea Pattija (ZDA) z rezultatom 6:3, 6:8, 1:6, 6:2, 8:6. Bergelin in njegov soigralec Johnson Torsten sta premagala v doubleu za moške Giannija Cucellija in Marcella de Bella (Italija) z rezultatom 15:13, 5:7, 6:4, 4:6, 6:4.

V singlu za dame je Magda Rurac (Rumunija) premagala Jean Nicol Bostoeck (Vel. Britanija) s 6:3, 6:8, 6:2. Simone Lafargue (Francija) in Alice Weimers (Luxemburg) sta premagali Magdo Rurac in Gullpranseno (Svedska) z rezultatom 9:7, 9:7.

Poziv industrijskim in obrtnim podjetjem

Urad za cene pri predsedstvu vlade LRS poziva vsa industrijska in obrtna podjetja na območju Ljudske republike Slovenije, ki imajo za svoje izdelke določene cene, da oddajo pred 1. januarjem 1947, da takoj predložijo uradno novo kalkulacijo zaradi določitve cen v skladu s predpisi uredbe o davku na promet proizvodov.

Kalkulacije je sestavil po splošnem navodilu za kalkulacije v gospodarskih podjetjih. »Uradna obvestila zveznega urada za cene« št. 5 iz l. 1945 v zvezi s predpisi zakona o enotnem računovodstvu z dne 20. nov. 1946 ter drugimi veljavnimi predpisi in navodili za kalkulacije oziroma (mala obrtna podjetja) po navodilu za določanje cen obrtnim izdelkom in storitvam »Uradna obvestila zveznega urada za cene« št. 6 iz l. 1945 z dopolnitvami in izpremembami navodila »Uradna obvestila št. 26 iz l. 1946).

Podjetja, ki imajo za svoje izdelke odobrene cene z oddobami po 1. januarju 1947, a te oddobe niso v skladu s predpisi ured-

»PARTIZAN« ZMAGOVALEC »JADRAN« SKEGA SMUČARSKEGA DNE»

Na Planku in Snežniku nad Sušakom je bilo 6. in 7. t. m. tekmovalje, na katerem so sodelovali smučarske ekipe »Partizana«, zagrebškega garnizona ter mnogih društev iz LR Hrvatske.

V prvem dnevu so tekmovali v smuku na 1350 m dolgi progi. Zmagal je Mulej Tinče (»Partizan«) v času 1:23,6 pred Brtončeljem in Vaukom (vsi trije »Partizane«). V slalomu, kjer je tekmovalo 27 članov, je zmagal Vauk pred Mulejem. Saksido in Magušarjem (vsi »Partizani«). V končnem plasmanu moštev je zmagala ekipa »Partizana« pred »Zagrebom«, »Primorjem« itd.

KRATKE VESTI

V ponedeljek se je v Zagrebu odigrala nogometna tekma med reprezentanco Beograda in Zagreba za katero je vladalo veliko zanimanje. Tekma se je končala z rezultatom 1:1, ki je sicer realen, toda tudi zmaga zagrebške reprezentance ne bi bila nezasluzena. V predtekmi je mladinska reprezentanca Beograda premagala zagrebško z rezultatom 3:0.

V nedeljo so se tekme za prvenstvo slovenske nogometne lige končale z naslednjimi rezultati: »Kladivar« : »Triglav« 2:0 (1:0); »Rudar« : »Krim« 3:1 (0:0); »Enotnost« : »Zeleznice« 3:0 p. f.

V Mariboru so boksarji FD »Poletar« premagali boksarje FD »Krnja« z 9:5.

Objave

NAMIZNO-TENISKO LIGA TEKMOVANJE

Strokovni odbor za namizni tenis pri FZS podaljšuje rok za prijavo zgoraj omenjenega tekmovalstva do 14. t. m. Zrehanje bo 15. 4. v prostorih v FZS. Pričetek tekmovalstva bo 19. in 20. t. m. Izrečani pari za prvo kolo bodo objavljeni v dnevnem časopisu. Ostali del zrehanja bodo prejela sodelujoča društva in aktivni pismeno.

be o davku na promet proizvodov, po kateri mora biti davek vključen v ceni, naj predlože samo odlobo zaradi popravkov. Za izdelke, za katere so določene enotne ali individualne cene v skladu z novimi predpisi, kalkulacij oz. odlobi ni treba predlagati.

Hkrati opozarjamo vsa proizvodna podjetja, da se po odlobi zveznega urada za cene o postavitvi vseh proizvodov pod normiranje cen z dne 17. 1. 1947 »Uradna obvestila zveznega urada za cene« št. 4 z dne 25. 1. 1947 ne sme dati noben izdelek v promet, dokler ne odobri cene pristojni organ za cene. — Iz urada za cene.

DELODAJALCI POZOR

MLO — odd. za inspekcijo dela opozarja mojstre in delodajalce na članek objavljen v dnevnem časopisu dne 23. 3. 1947 zaradi zamenevaje knjižice učencev v gospodarstvu. Rok poteče 10. t. m. in se ne bo podaljšal. Izostali bodo kazensko odgovorni.

DNEVNE VESTI

Obvezno cepljenje proti davci bo v Ljubljani in teden po že objavljenem razporedu. Cepljenje je obvezno. Vsi otroci od začete 2 do vstopnega 8 leta morajo biti cepljeni.

Lansko leto cepljeni dobe samo eno injekcijo cepiva zaradi osvežitve in podaljšanja dobe odpornosti. Vsi oni otroci, ki lansko leto niso bili cepljeni, dobe dve injekciji v 4 tedenskem razdobju. Starši, ki iz katerih koli razlogov niso mogli pripeljati otrok pravočasno na odredena četirna cepilna mesta, naj pripeljejo otroke v soboto 12. aprila ob 16. uri v Mestni dom ali v šolo na Ledin.

Opozorilo prodajalcem vžigalce. Vsako gospodinjstvo in vsak posameznik lahko prosti kupuje vžigalce za svoje potrebe. Zaradi tega so prodajalci na drobno dolžni, da nudijo potrošnikom vžigalce neomejeno. Iz ministrstva za trgovino in preskrbo FLRJ.

Upravniki javnih zavodov, socialnih, ustanov, šol, uradov, menz, nadalje lastniki malih industrijskih in obrtnih podjetij četrti Rakovnik naj dne 11. aprila od 10—12 izročijo v uradu CLO Rakovnik pismo prijavo, ki naj vsebuje: ime lastnika ali upravnika, naziv zavoda, ustanove, podjetja in označbo količine premoga, ki ga podjetje potrebuje v razdobju maj—december. Navesti je treba količino za vsak mesec posebej in skupno za vso dobo, končno tudi vsto premoga (kosovce, kockovce, orehovec, grabovce) in rudnika. — CLO Rakovnik — oddelek za preskrbo.

Sindikalna podružnica Glavne direktorje grafične industrije LRS poklanja namesto venca na grob Jožeta Bleja, očeta našega stanovskega tovariša 485 din Društva slepih.

Sindikalna podružnica uslužbenecv zobozdravstvenih ustanov poziva svoje člane, da se polnoštevilno udeležijo množičnega sestanka v petek 11. t. m. ob 20 v predavalnici interne klinike, da se pogovorimo o frontnih volitvah.

Vsem članom strokovne sekcije zobozdravstvenih delavcev in članom sindikata, v petek 11. t. m. bo množični sestanek v predavalnici interne klinike. Začetek točno ob 20. Vhod skozi vrtna vrata stomatološke klinike.

Čajkovski uživa v našem koncertnem življenju posebno popularnost in uvrstitev njegovega dela v spored pomeni najbolj privlačno točko. Na ponedeljkovem simfonionem koncertu bo izvajana njegova četrti simfonija, ki se verno pridružuje peti in šesti Čajkovskijevi, čeprav pri nas ni bila prepogostokrat izvajana. Koncert otvori Lipovskova Sulta za godala in Francekove Variacije s solistko Hilde Horakovo. Dirigent: Jakov Cipek. Vstopnice v knjigarni Glasbene Matice.

Za gradnjo proge Samac—Sarajevo sta poklonili lovski družini Hrastnik-Dol in Sirje 200 din.

20 novoporočencev iz Trbovelj je 5. aprila darovalo 2870 din za socialni fond OF.

UMRL NAM JE DANES NAŠ DRAGI OČE

PETER KOŠAK

GOSTILNČAR

POGREB BO V PETEK, 11. T. M. POPOLDNE Z ŽAL.

LJUBLJANA, 9. APRILA 1947.

DRUŽINE: KOŠAK, GSPAN, STELE.

II. polletje - vezano v polplatno že lahko dobite v upravi »LJUDSKE PRAVICE«

Kopitarjeva 6

osebno ali po povzetju z a ceno din 150—

Nekaj izvodov I. polletja se tudi še dobi za isto ceno.

Oba zvezka imata 1408 strani

Tudi on naročniki lahko dvignejo svoje izvode, ki so jih prinesli sami v vezavo.

Uprava »Ljudske pravice«

O B V E S T I C A

P R E S K R B A

ODDAJA ODREZKOV ZA MOKO

MLO — gospodarski oddelek v Ljubljani poziva državne trgovine »Koloniale«, MLO, Nabavno in prodajno zadrugo in trgovce glavnega mesta Ljubljane, da morajo oddati odrezke z obračuni za moko za april 1947 dne 12. aprila od 8-14 ure gospodarskemu oddelku — odseku za nadzor, Linhartova ul. 2/11, soba št. 49.

Kdor ne bo predložil obračuna dne 12. 4. 1947, ne bo prejel moke za mesec maj.

TRŽNI CENIK STEV. 1/47

v trgovini na drobno v Ljubljani

Hren	din 15.—
korenje, rdeče	din 8.—
korenje, rumeno	din 8.—
motovilce, očičen	din 40.—
motovilce, neočičen	din 25.—
pesa, rdeča	din 10.—
peteršilj	din 15.—
por	din 14.—
radič, cikorijski	din 20.—
radič, zelen, očičen	din 50.—
radič, zelen, neočičen	din 35.—
redkev, črna	din 6.—
regrat	din 12.—
repa, sladka	din 2.50
repa, kislja	din 7.—
šalotka	din 20.—
špinacea	din 14.—
zelena	din 15.—
zelje, kislo	din 13.—

Cene so za kilogram.

Gornje cene so maksimalne in veljajo za vse trgovine, branjarje in prodaje na ljubljanskih trgih, prodajalci pa lahko prodajo blago tudi po nižjih cenah. Vsako prekoračenje teh cen je kaznivo po zakonu v zvezi z nedovoljeno trgovino, nedovoljeno spekulacijo in gospodarske sabotaže.

Ta cenik stopi v veljavo v ponedeljek, dne 7. aprila 1947, in velja do objave novega cenika.

MLO — glavno mesto Ljubljana — gospodarski oddelek.

KINEMATOGRAFI

LJUBLJANA, UNION: Francoski film »Otroci paradiza« II. del, tednik. Predstava ob 16.15, 18.15 in 20.15. MATICA: Francoski film »Utopljenka«, tednik. Predstava ob 16.15, 18.15 in 20.15. SLOGA: Francoski film »Gospod Hektor«, tednik. Predstava ob 16.15, 18.15 in 20.15. KODELJEVO: Sovjetski film »Ob šestih po zmagi«, tednik. Predstava ob 20.

MARIBOR, ESPLANADE: Francoski film »Serenada«, tednik. GRAJSKI: Francoski film »Marseljeza«, tednik. Predstava ob 16.30, 18.30 in 20.30.

CELJE, METROPOL: Sovjetska filmska komedija »Ljubljana in koprena«, tednik.

DOM: Sovjetski film »Aleksander Nevski«, tednik.

KRANJ: Češki film »Dekle s planine«, tednik.

PTUJ: Sovjetski zgodovinski film »Peter Veliki«, tednik.

DERMASTJA IVANKA

gostilna „Zvezda“

MARIBOR, Partizanska cesta

BERGANT STANE

TRGOVINA Z DVOKOLESI

MARIBOR, Partizanska 26

LAN LOJZE

avtoprevoznništvo

Maribor, Linhartova 27
telefonska štev. 28-72

Mestna papirniška

podjetja

MARIBOR

Uprava:

Koroška cesta 5, tel. 21-69

OBVESTILO VSEM OKRAJNIM

ODBOROM LMS

V nedeljo 13. aprila ob 10. uri dopoldne bo v Mladinski dvorani (bivša Franciskanska) republikansko pionirsko posvetovanje z naslednjim dnevnim redom:

1. Vloga okrajnih pionirskih štabov pri izboljšanju dela Zveze pionirjev.
2. Pionirski dan.
3. Počitniške kolonije.

Posvetovanja se udeležijo: vsi predsedniki okrajnih odborov LMS, načelniki in dva člana pionirskega štaba.

Sekretariat GO LMS

RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje

6.30 Koračnica. Iz naših časopisov. Dnevni spored — 6.45 Zahvalna glasba — 7. Veder jutranji spored — 7.30 Napoved časa, poročila, objave in radijski koledar — 7.45 Orkestralna glasba — 12.30 Napoved časa in poročila — 12.45 Lahka glasba, mali oglasi in objave — 13. Opoldanski koncert — 13.30 Kulturni pregled — 13.45 Rudolf Karel: Slovenski capriccio — tokar Zizek: Polka — 14. Izgra Koroskeve kvarteta — 14.30 Napoved časa in poročila — 14.45 Nekaj arij iz Verdijeve opere — 18. Radijski dnevnik — Greif: Umetno valenje (predavanje v Mesecu tehnike) — 18.15 Nastop gojencev Akademije za glasbo v Ljubljani — 18.45 Razgovor: Adamič-Boje: Kako bomo preuredili? Bled — 19. Plajsmenove in Pavčičeve samospeve poje sopranistka Otta Ondina, pri klavirju spremlja Dana Perušková — 19.15 Napoved časa in poročila — 19.30 Lahka glasba, mali oglasi in objave — 19.45 Ruski tečaj Društva za kulturno sodelovanje Slovenije s SZ. Izpopolnjevalni tečaj: članek »Najpogostejše«. Ruski list, I. zvezek — 20.05 Pojo Fantije na vasi — 20.30 Lahko glasbo izvajata Mali orkester Radia Ljubljana pod vodstvom Rudolfa Stariča — 21. Kaj je življenje? (Osnove biologije) — 21.20 Glasbena medigra — 21.30. Skladbe slovenskih avtorjev izvajata violinist Albert Dermelj, pri klavirju ga spremlja Marjan Lipovšek — 22. Premos vsi Zvezove postaje iz Beograda — 22.15 Plesna glasba.

MALI OGLASI

PET RAC in RACMANA prodam. Naslov v upravi »Ljudske pravice« pod št. 1511.

PROGLASAM za neveljavno knjižico za kurivo na ime Trček Ludvik, Koroška 14, Ljubljana.

OPREMLJENO SOBO z uporabo kopalnice išče dr. Branko Gavella, režiser SNG v Ljubljani, hotel Slon.

PROGLASAM za neveljavne izkaznice OF 112135, začasno osebno izkaznico KLO, Dobrova, oblačilno nakaznico št. 031244 in izkaznico o kolestu št. 162354-1946 na ime Prebil Antonija — Dobrova ter oblačilno nakaznico št. 031232 na ime Rozman Zinka, št. 8517

DERBY

čevljarnica

LJUBLJANA, Stari trg št. 9

Mizarje

sprejme tovarna pohištva

Stjepan Sekulić

(bivši Kruljac)

Nova Gradiška

Iščemo

PLETILJE

za ploske stroje

Naslov:

KSS Radovljica

Mestna podjetja

„ŽIVILA“

MARIBOR

Za takojšen nastop iščemo:

1 kalkulanta

1 vodja špecerijskega oddelka in

1 trgovsko pomočnico

V poštev pridejo samo strokovno izvežbane moči

Ponudbo poslati na:

„Naproza“, Sevnica ob Savi

Dobro gnojilo

Tobačna tovarna v Ljubljani

PRODAJA

izluženi tobačni prah,

ki je priznано dobro gnojilo

za polje in travnike.

Podrobna pojasnila dobe

interesenti v Tobačni tovarni.

NAPROZA

Kranj

obvešča vse obrtnike, da bo priznavala plačila samo tistih računov za razna izvršena dela in popravila za Naprozinne obrate, ki bodo pisмено naročena in vidirana po upravi

Sprejme se

s takojšnjim nastopom

2 vodovodna in ključavničarska

pomočnika in

2 avtomehanična pomočnika

Naslov:

Uprava mestnih podjetij

BLED

Vsem, ki ste ga poznali v ilegalnem delu OF, aktivista in borca NOV in POS, sporočamo, da bo prekop tovariša

Franca Globelnik - Don
polit-delegata Dol. odreda

v petek, 11. aprila, ob 16. uri iz mrtvašnice pokopališča v Prečni pri Novem mestu, Ljubljana, Novo mesto, 8. aprila 1947.

GLOBELNIK - HUMAR

Dne 26. marca 1944 je na Skofljici pri Ljubljani daroval za svobodo domovine in lepšo bodočnost delavnega ljudstva svoje mlado življenje

VLADIMIR SINTIČ

študent, polit-delegat

IV. SNOUB »Matija Gubec«

Njegove zemeljske ostanke bo

mo prepeljali v Ljubljano in jih

položili v ponedeljek, 14. aprila

k večnemu počitku.

Naj mu bo lahka zemlja

svobodna!

DRUZINA SINTIČ

V STALINGRAJSKIH OKOPIH

VIKTOR NEKRASOV

Roman

»Vrag vedi, kdo pa misli na mesto... Vse gori... Bombardirajo že od jutra in še zdaj niso nehali... Daj mi še en požirek, sinko.«

Počasi, kakor proti svoji volji, nagne čutaro in iz kotov njegovih ust se poredi v tenkem curku od krvi rdečkasto mleko. Potem vstane in opirajoč se na grčasto krivo palico odide. Videti je, da komaj vleče noge za seboj.

Pred prometnikom se ustavijo trije konjeniki. Valego pošljem vprašat, če niso morda iz divizije, ki jo iščemo mi. Stopi k njim in jih nekaj vprašuje, držeč z roko za uzdo. Vrne se.

»Pravijo, da je šla štirinosemdeseta naravnost proti brodu. Sami niso iz te divizije, njene borce pa so videli. Konjeniki oddirjajo naprej in za njimi se dvigne oblak prahu.

»No, zdaj pa grem.« — pravi Igor.

»No, pa pojdi.« — odgovorim in mu sežem v roko.

Zdi se, da bi bilo treba reči še nekaj, pa nama beseda ne gre iz ust.

»Jaz se ne poslavljam.« — pravi Igor.

»Jaz tudi ne.«

Stiskava si roke.

»Ostani mi zdrav, Valega. Pazi dobro na poročnika.«

»To pa to... bodite brez skrbi.«

»No, zdaj pa grem.« — pravi Igor.

»No, pa pojdi.« — odgovorim in mu sežem v roko.

Zdi se, da bi bilo treba reči še nekaj, pa nama beseda ne gre iz ust.

»Jaz se ne poslavljam.« — pravi Igor.

»Jaz tudi ne.«

Stiskava si roke.

»Ostani mi zdrav, Valega. Pazi dobro na poročnika.«

»To pa to... bodite brez skrbi.«

Slovenska narodna gledališča

Drama

Cetrtek, 10. ob 20: Cankar: »Kralj na Be-tajnovi«. Red F. (V prodaji 33 part. in lož-nih ter 68 balk. in galerijskih sedežev).

Petek, 11. ob 20: Shaw: »Hudičev učence«. Red C. (V prodaji 46 part. in ložnih ter 67 balkonskih in gal. sedežev).

Sobota, 12. ob 20: Ostrovska: »Se tak lisjak so nazadnje ujame«. Red N. (V prodaji 39 part. in ložnih ter 64 balk. in gal. se-dežev).

Nedelja, 13. ob 20: Kreft: »Velika puntari-ja«. Izven. Globoko znižane cene.

Opera

Cetrtek, 10. ob 19.30: Glinka: Ivan Susanin. Red Cetrtek. (V prodaji 25 parternih in ložnih ter 154 balk. in gal. sedežev).

Petek, 11. ob 20: Recitacijski večer sloven-skih književnikov. Izven.

Sobota, 12. ob 19.30: D. Svara: »Veronika Deseniška«. Red B. (V prodaji 55 par-ternih in ložnih ter 172 balk. in galerij-skih sedežev).

V MARIBORU

Cetrtek, 10. ob 20: Puccini: »Madame But-terfly«. Slavnostna predstava ob 25 letnici umetniškega delovanja operne pevke Ma-rice Brunen-Lubejeve. Izven.

Petek, 11. 4. ob 15: Žižek: »Miklova Zala«. Red LMS-2.

Sobota, 12. 4. ob 20: Gounod: »Faust«. Red C. (243 sedežev v prodaji za ostalo ob-činstvo).

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 12. ob pol 20: I. Vašter: »Visoka pe-sem«. Popoldanska predstava, zadnjič.

Nedelja, 13. ob 16: I. Vašter: »Visoka pe-sem«. Popoldanska predstava, zadnjič.

SINDIKALNO GLEDALIŠČE V KOČEVJU

Petek, 11. aprila ob 8. uri zvečer v dvo-rani mestnega kina: Oskar Hudalet: »Zel-ena vrstica«. premiera. Režija: Prosen Marjan.

Nedelja, 13. aprila ob 6 na Rudniku — trdnjava Oskar Hudalet: »Zelena vrstica«, repriza.

SLOVENSKI KNJIŽNI ZAVOD LJUTOMER

KLINAR STANKO

splošno kleparstvo, vodovodna inštalacija, vodovodne kanali-zacijske in plinske inštalacije

MARIBOR, Partizanska 3

telefon štev. 23-57

Tekoči račun pri Denarnem zavodu 64.601223.

Gostinsko

podjetje

TURIST HOTEL

Maribor

20 kmečkih vozov

kompletnih, novih, prodaja

Državno avtobusno in prevozniško podjetje Slovenije

LJUBLJANA, Cankarjeva cesta 5

nabavni odsek

HOTEL

„Novi svet“

Povodnik Josip

Maribor, Jurčičeva 7

Za menjamo dobro ohranjeno

železno blagajno

fabr. Friedr. Wiese, Wien
v izmeri 66 x 73 x 165 cm

za brezhiben

pisalni stroj

z dolgim valjem 65 cm

Razliko doplačamo

Tovarna TITAN, Kamnik

Tiskarna Slovenija

LJUBLJANA

Vegova ulica

NOVI „URADNI VOZNI RED“

Prometno založniško podjetje Ministrstva prometa bo skupaj z društvom »Putnik« izdalo letos nov URADNI VOZNI RED, ki stopi v veljavo 1. maja 1947.

Poleg uradnega dela z uradnimi voznimi redi vseh vrst prometa: železniškega, rečnega, letalskega, avtobusnega in pomorskega, bo vseboval URADNI VOZNI RED poljudno turistično gradivo z ilustracijami in oglasi raznih podjetij in ustanov, s čemer bo postal koristen GOSPODARSKI PRIROČNIK.

Knjiga »URADNI VOZNI RED« bo imela okoli 300 strani formata 10 1/2 x 16 1/2 cm in največjo razširjenost, ker se bo tiskala v 20.000 izvodih. Prav bo prišla tako gospodarskim delavcem kakor potujočemu občinstvu.

Naročajte se in vse ostale zahteve naslavljajte na:

SAOBRAČAJNO IZDAVAČKO PREDUZEČE MINISTARSTVA SAOBRAČAJA,

Beograd, Nemanjina 6/III — zgrada Ministarstva saobračaja, soba 540.

Pojasnila daje sekretariat podjetja, telefon 27-201, krajevno 226.

Glavni urednik: Ivan Bratko, Ljubljana, Kopitarjeva 6. Naslov uredništva, uprave in tiskarne »Ljudske pravice«, Ljubljana, Kopitarjeva 6. Telefon 52-61 do 52-65. Štev. ček. rač. 60-404522. — Telef. štev. za naročnino »Ljudske pravice« 30-30. Miklošičeva cesta 5. — Telefonska številka oglašnega oddelka 36-85.

»No, zdaj pa grem.«

»Srečno pot, Igorček.«

»Da... Če se ne motim, je ostal pri meni tvoj žepni

nož.«

»Beži no?«

»Včeraj sem si ga izposodil, ko sva rezala kruh.« — išče po žepih. »Glej ga, za podlogo mi je zdrsnil.«

Igor mi pomoli nož — Valegovo trofejo — sijajen Solingen nož z dvema reziloma, z zatičnikom, šilom, izvijačem in še s celo vrsto nepojmljivih instrumentov.

»No, zdaj je vse v redu. Ostani mi zdrav.«

»Ti tudi.«

Potisne si čepico na tilnik, stisne roke v žepe in odide s svojim privajenim, neprisljano počasnim korakom.

Kaj se res nikoli več ne bova videla?...

18

Kakor vedno je tudi zdaj težko na brodu kaj razbrati. Konji, vozovi, topovi s prednjaki, v temi ritenski vozeči kamioni. In ljudje. Ljudi je največ — zmerjajo se, pre-rivajo in jemljejo drug drugemu nekaj. Nekdo je zavozil na nekoga. Nekakšne zaboje so pozabili. Iščejo nekega Ste-cenka. Pričakujejo vlačilce. Kolnejo ga. Že davno bi moral biti tu, pa ga še vedno ni...

Čez reko gresta hkrati dve diviziji — 184. in še ena, menda 29.

In v vsem tem direndaju je treba najti nekega divi-zijskega inženirja ali komandanta divizije ali načelnika štaba — izročiti mu svezjen in čakati na nadaljnje ukrepe. Ukrepov pa najbrž nobenih ne bo. Saj že tako ali tako nihče ne ve, kje se ga glava drži — natovoriti je treba vse

topove, vso municijo, vse konje, in paziti, da se ljudje ne porazgube — sploh kaj vraga sitnarite zdaj, ko vidite, kaj se godi!

Inženirja najdem, toda ne tistega, komandanta polka, pa tudi ne onega — iz 29.

Nekdo me vleče za rokav.

»Čuj, tovariš, ali imaš svetilko?«

»Imam.«

»Posveti mi, dragec. Sam ne vem več, kje se me glava drži. Sekcijo so mi sicer dali, toda v tej vražji temi človek nič ne vidi.«

Razločujem samo močno postavbo v kratkem kožuhi in na prsih mi visečo brzostrelko.

»Zleziva pod čoln... Samo za dve minuti... Pri moji veri.«

Pod čolnom je tesno in po gnilem lesu smrdi. Prižgem luč. Gori motno — baterija bo kmalu porabljena. Moj neznanec ima širok, koščen obraz s široko narazen stoječimi očmi in mesnatimi ustnicami. Na ovratniku oficirske značke. S težavo privleče iz natlačeno polne, z elastiko prevezane torbice sekcijo.

»No, pa razberi kaj.« — pokaže z umazanim nohtom nepravilen rdeč trikotnik na sekciji. »In to naj bo sekcija. Bel kvadrat namesto tovarne. No, pa razberi kaj.« — in pridruži se, da se kar iskre utrnejo.

»V drugo divizijo moramo... Rekli so, da bo čakal na brodu njen zastopnik. Hudiča bo... Nikjer žive duše... Zdaj pa išči ta trikotnik v mestu... Ta njihov komandni položaj — divizijski. Ne pošljejo ti ne človeka, da bi ti pokazal pot, ne vraga.«</